

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA
GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Mid-term izvješće o provedbi Lokalne razvojne strategije LAG-
a „Sjeverna Istra“ 2014. – 2020. godine
za razdoblje 2017. – 2020. godine

Novigrad, srpanj 2021. godine

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Podmjera 19.2. “Provedba operacija unutar CLLD strategije”, Podmjere 19.3. “Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a” i Podmjera 19.4. “Tekući troškovi i animacija” u okviru Mjere 19 “LEADER - CLLD”
LAG “Sjeverna Istra”

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Sadržaj

UVOD	5
1. POZADINA	7
1.1. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA RH ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.	7
1.2. MJERA 19 – LEADER (CLLD)	7
1.3. Lokalna razvojna strategija LAG-a „Sjeverna Istra“	8
1.3.1. Ciljevi, prioritetne mjere i tipovi operacija iz LRS LAG-a „Sjeverna Istra“	9
2. METODOLOGIJA EVALUACIJE	12
2.1. Obrazloženje korištenih metoda evaluacije	12
2.1.1. Kvantitativni podaci	12
2.1.2. Kvalitativni podaci	13
2.2. Izvori podataka	13
2.3. Evaluacija u sredini programskog razdoblja	14
3. ANALIZA PODATAKA	16
3.1. Provedeni natječaji na LAG-razini	16
3.2. Ugovoreni projekti	18
3.3. Isplaćeni projekti	19
4. PROVEDBA LRS LAG-A „SJEVERNA ISTRA“	20
4.1. Analiza indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a unutar Podmjere 19.2.	20
4.1.1. TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	20
4.1.2. TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	22
4.1.3. Tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“	24
4.1.4. Provedba Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. iz PRR RH 2014. – 2020.	25
4.2. Vrednovanje ostvarenih horizontalnih ciljeva iz LRS LAG-a temeljeni po PRR-a RH 2014. – 2020.	33
4.2.1. Inovacije	35
4.2.2. Okoliš i ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama	35
4.3. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje rizika	35
5. ANALIZA VANJSKOG OKRUŽENJA	36
5.1. Analiza provedenog anketiranje nositelja projekata LAG-natječaja	36
5.2. Analiza nacionalnih i drugih regulativa	42
6. PROVEDBENI KAPACITETI LAG-A SJEVERNA ISTRA	45
6.1. Skupština	45
6.2. Upravni odbor	45
6.3. Predsjednik i Dopredsjednik	47
6.4. Komisija za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata	47
6.5. Ured LAG-a „Sjeverna Istra“	48
7. DODANA VRIJEDNOST PROVEDBE LRS LAG-A „SJEVERNA ISTRA“	50
8. EVALUACIJSKA PITANJA	53
9. ZAKLJUČAK	57
9.1. Rezultati evaluacije	57
9.2. Nalazi i preporuke	59
Popis slika i tablica	61
PRILOG I. Pregled odabranih i odobrenih projekata na dan 31.12.2020. godine - LAG-natječaji	62
PRILOG II. Analiza rizika i mjere poduzete za njihovo ublažavanje	66

Popis korištenih kratica

LAG	Lokalna akcijska grupa
LRS	Lokalna razvojna strategija
TO	tip operacije
LEADER	fra. <i>Liaison Entre Actions de Development</i> – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice
CLLD	eng. <i>Community Led Local Development</i> - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice
PRR RH	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.
APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
SC	Strateški cilj
OPG	obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
SOPG	samoopskrbno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
MP	Ministarstvo poljoprivrede
LMH	LEADER Mreža Hrvatske
UO	Upravni odbor

Pojmovnik

1. *Lokalna akcijska grupa* – partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja koje je osnovano s namjerom izrade i provedbe lokalne razvojne strategije tog područja, a čiji članovi mogu biti fizičke i pravne osobe.
2. *CLLD* – mehanizam za uključivanje partnera na lokalnoj razini, uključujući i predstavnike civilnog društva i lokalne gospodarske dionike, u izradu i provedbu integrirane lokalne razvojne strategije koja pomaže njihovom području u prijelazu k održivoj budućnosti.
3. *LEADER* – mehanizam provedbe mjera politike ruralnog razvoja Europske unije, a temelji se na realizaciji lokalnih razvojnih strategija kojima upravljaju lokalne akcijske grupe.
4. *Lokalna razvojna strategija* – CLLD-strategija, tj. strateški plansko-razvojni dokument koji donosi i provodi LAG za područje koje obuhvaća.
5. *PRR RH* – Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020.
6. *SC* – specifičan cilj definiran u LRS-u.
7. *Tip operacije* – skup aktivnosti koje pridonose ostvarivanju ciljeva jednog ili više prioriteta Europske unije za ruralni razvoj na koje se odnose (u daljnjem tekstu: TO).
8. *Nositelj projekta/prijavitelj* – svaki subjekt koji je podnio prijavu odabranom LAG-u za odabir projekta/operacije, a koji je izravno odgovoran za početak, upravljanje, provedbu i rezultate projekta/operacije i koji ima prebivalište, registriran je ili ima podružnicu unutar područja koje obuhvaća odabrani LAG.
9. *OPG* – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.
10. *PG* – poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.
11. *Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva* – ukupni SO poljoprivrednog gospodarstva izražen u eurima.
12. *Ukupni SO poljoprivrednog gospodarstva* – zbroj vrijednosti svih proizvodnji dobiven množenjem SO-a svake pojedine proizvodnje s odgovarajućim brojem jedinica proizvodnje.
13. *LAG Natječaj* – natječaj koji provodi LAG za mjeru, podmjeru, tip operacije koji je naveden u LRS-u i namijenjen nositeljima projekta na području LAG-a.

UVOD

Potpisivanjem Sporazuma o postupku i mjerama za osnivanje LAG-a ruralnog područja sjeverne Istre 14. ožujka 2011. godine, gradovi Buje – Buie, Buzet, Novigrad – Cittanova, Umag – Umago i općine Brtonigla – Verteneglio, Grožnjan – Grisignana, Lanišće i Oprtalj – Portole, inicirali su postupak osnivanja LAG-a "Sjeverna Istra" te iskazali želju i odlučnost u animiranju i udruživanju dionika javnog, civilnog i gospodarskog sektora na svom području. U 2015. godini LAG-u se pridružuju i općine Vižinada – Visinada, Tar-Vabriga – Torre-Abrega i Kaštelir-Labinci – Castelliere-S. Domenica. Na površini od 775 km² prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, živi 37.279 stanovnika, što znači da je gustoća naseljenosti 48,10 stanovnika po četvornom kilometru. U odnosu na Popis stanovništva 2001. godine, područje LAG-a bilježi porast od 1.284 stanovnika, odnosno 4%. Na području gradova živi 29.127 (78,13%), a u općinama 8.152 (21,87%) stanovnika. Na sjeveru LAG graniči s prostorom Republike Slovenije, zapadnu granicu čini Jadransko more, a istočni rub određen je granicom Istarske i Primorsko – goranske županije.

Osnovni cilj LAG-a je poticati infrastrukturni, ekološki, društveni, obrazovni, kulturni, gospodarski i svaki drugi razvoj na području LAG-a. Uz to, cilj je osigurati protok informacija i transfer znanja za napredak LAG područja. Putem LAG-a nastoji se povezati ljude na lokalnoj razini u svrhu predlaganja projekta od zajedničkog interesa, kako bi se zajedničkim radom, razmjenom vlastitih iskustva i informacija poboljšala kvaliteta života i stvorila nova radna mjesta. Prioriteti razvoja su poljoprivreda, turizam, obrtništvo te trgovina. U tom smjeru LAG predlaže i primjenjuje integriranu lokalnu razvojnu strategiju u okviru koje su definirani dugoročni ciljevi koji predstavljaju trajni zadatak i dugoročno opredjeljenje lokalnog stanovništva. Sukladno Statutu, područja djelovanja LAG-a su međunarodna suradnja, održivi razvoj i zaštita okoliša i prirode.

Tijela LAG-a su: Skupština (najveće tijelo LAG-a kojeg čine svi članovi LAG-a), Predsjednik LAG-a s jednim dopredsjednikom, Upravni odbor LAG-a (13 članova koji dolaze iz sva tri sektora) i Ured za tehničku i stručnu podršku (zaposlenice LAG-a; voditeljica i jedna stručna suradnica za provedbu LEADER).

Prilikom osnivanja, LAG je brojio 33 članova. Tijekom posljednjih devet godina djelovanja u LAG-u se učlanilo 23 nova člana (tvrtki, obrta, udruga i fizičkih osoba), a iz LAG-a je istupilo 10 članova (zbog gašenja pravnih subjekata ili isključivanja zbog neplaćanja članarine) te LAG sada broji 44 članova.

Od ukupno 44 članova LAG-a „Sjeverna Istra“ svi članovi su ujedno i redovni članovi. Od toga 16 članova LAG-a pripada javnoj interesnoj skupini što čini 34,78%, 9 članova dolazi iz civilne interesne skupine (udruge, fizičke osobe i sl.) što čini 17,39% te 19 članova dolazi iz gospodarske interesne skupine (tvrtke, obrti, OPG) što čini 47,83%.

Odgovornosti i obveza provedbe evaluacije u okviru Zajedničke poljoprivredne politike 2014.-2020. utvrđene su u članku 110. Uredbe (EU) br. 1306/2013. Obveza i odgovornost zamonitoring i evaluaciju LEADER-a definirana je člankom 34. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) br. 1303/2013. Predmetne odredbe ne propisuju obvezu provedbe evaluacije na LAG razini, no LAG mora provesti evaluaciju na način kako je to predviđeno u LRS.

Evaluacija je postupak donošenja prosudba o intervencijama u odnosu na njihove rezultate i učinke te potrebe koje se njima nastoje zadovoljiti. U evaluaciji se razmatra djelotvornost, učinkovitost, relevantnost i utjecaj intervencije.

LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ predviđa provođenje dvaju vanjskih vrednovanja, jedno u među-evaluacijskom razdoblju, tzv. *mid-term* vrednovanje i jedno nakon završetka provedbe, tzv. *ex-post* vrednovanje.

LAG „Sjeverna Istra“ je u dosadašnjem radu vodio brigu o redovnom prikupljanju podataka o svojim aktivnostima te o projekatima, redovito popunjavajući i ažurirajući evidencijsku listu prijava projekata zaprimljenih na LAG natječaje. Predmetna evidencijska lista predstavljala je vrlo koristan alat za potrebne analize unutar ove evaluacije.

Polazište i temelji za provedbu postupka evaluacije LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ u razdoblju od 2017. do 2020. godine predstavljaju relevantni dokumenti, izvješća, odluke i propisi povezani s uspotavom, funkcioniranjem i radom udruge te oni nastali u procesima dosadašnjeg raspisivanja LAG natječaja te odabira projekata na LAG razini:

- Statut LAG-a
- Opće odredbe o postupku odabira projekata na razini Lokalne akcijske grupe „Sjeverna Istra“ u okviru provedbe Lokalne razvojne strategije za razdoblje 2014. – 2020.
- Procedura postupanja u slučaju sukoba interesa u postupku odabira projekata u okviru provedbe LRS LAG za razdoblje 2014. – 2020.
- Pravilnik o provedbi jednostavne nabave
- Pravilnik o zaštiti, nadzoru nad prikupljanjem, obradi i korištenju osobnih podataka
- Godišnja izvješća LAG „Sjeverna Istra“
- Godišnja izvješća o provedbi LRS LAG-a „Sjeverna Istra“

Cilj ove *mid-term* evaluacije je izrada preporuka za drugi, završni dio ovog programskog razdoblja, izradu *ex-post* evaluacije, ali i preporuka za pripremu nove LRS za programsko razdoblje 2021. – 2027. godine.

1. POZADINA

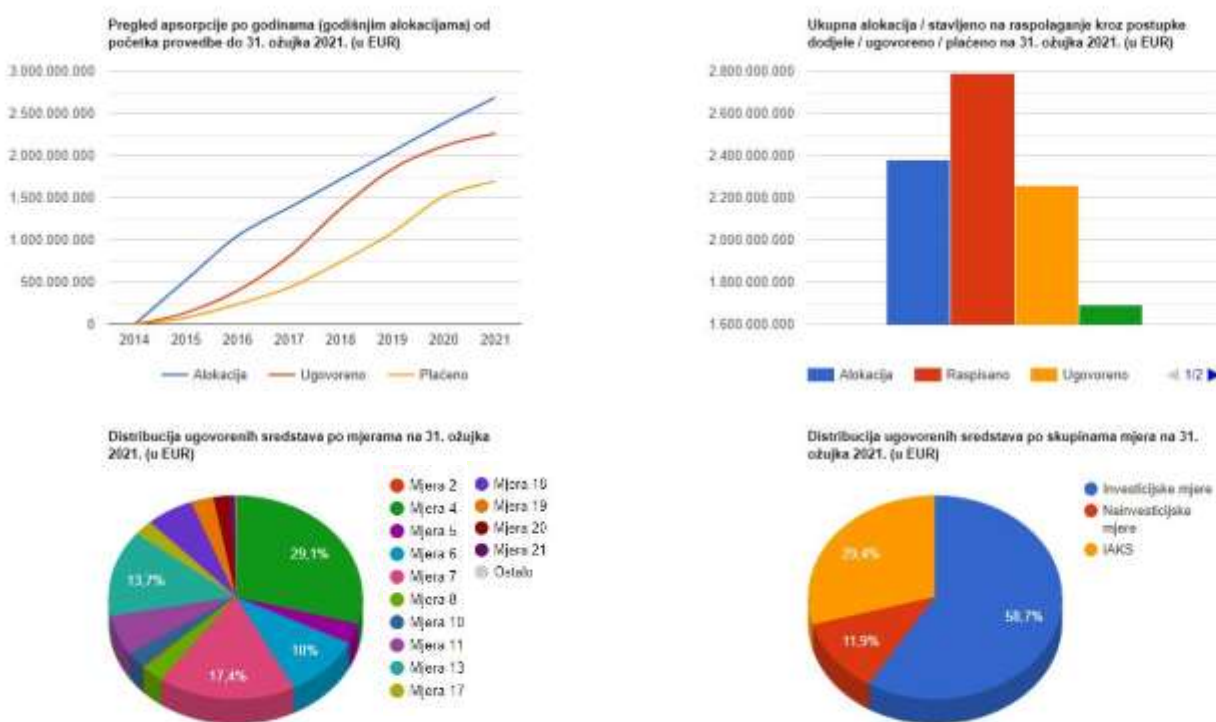
1.1. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA RH ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

U programskom razdoblju 2014. – 2020. RH su dostupna EU sredstva za sufinanciranje projekta iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj sa gotovo 2,4 milijarde EUR.

Za korištenje raspoloživih sredstava RH je izradila Program ruralnog razvoja 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: PRR RH) te započela s njegovom provedbom raspisivanjem prvih natječajâ krajem 2014. godine. Programom je definirano 18 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima. Programom upravlja Ministarstvo poljoprivrede, a provodi ga APPRRR.

Slika 1. Statistički podaci o stanju provedbe PRR RH 2014. – 2020. na dan 31.03.2021.

Izvor: <https://ruralnirazvoj.hr/status-provedbe-programa-ruralnog-razvoja-2014-2020/>

1.2. MJERA 19 – LEADER (CLLD)

LEADER je mehanizam provedbe mjera politike ruralnog razvoja Europske unije, a temelji se na realizaciji lokalnih razvojnih strategija kojima upravljaju lokalne akcijske grupe (LAG-ovi).

LEADER je pristup „odozdo prema gore“, zamišljen da doprinese razvoju na lokalnoj razini, kao i cjelokupnom razvoju određenog područja. Proces provedbe LEADER pristupa u Hrvatskoj službeno je započeo u listopadu 2008. godine, u okviru PHARE projekta te se nastavio kroz IPARD program. Tek provedbom Mjere 19 u okviru PRR RH i odobravanjem lokalnih razvojnih strategija za razdoblje 2014. – 2020. od strane Ministarstva poljoprivrede i APPRRR stvoreni su preduvjeti za cjelovitu primjenu LRS, koja uključuje i financiranje projekata krajnjih korisnika s područja LAG-a.

Provedba Mjere 19 „Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)“ započela je Podmjerom 19.1. „Pripremna pomoć“ izvršena je u cijelosti 2016. godini, a financirana je izrada 50 lokalnih razvojnih strategija LAG-ova u iznosu od 17.084.784,13 HRK.

Na natječaju za provedbu Podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ odobrena su 54 LAG-a, s ukupnim iznosom dodijeljene potpore od 352.835.768,16 HRK.

Za Podmjeru 19.3., koja se odnosi na projekte suradnje ugovoreno je 20.623.937,65 HRK, a za Podmjeru 19.4. LAG-ovi imaju na raspolaganju sredstva za vlastito djelovanje, tekuće troškove LAG-a i animaciju ugovoreno je 92.573.226,62 HRK.

1.3. Lokalna razvojna strategija LAG-a „Sjeverna Istra“

Uspješnom prijavom na Podmjeru 19.1. Programa ruralnog razvoja LAG je izradio Lokalnu razvojnu strategiju za razdoblje 2014. – 2020. godine (u daljnjem tekstu: LRS). LRS je usvojena na Skupštini LAG-a, održanoj 23.03.2016. godine. Za provedbu LRS (Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4.) LAG-u je ukupno odobreno 1.030.837,50 EUR, odnosno 7.715.612,52 HRK.

Izrada LRS temeljena je na osnovnim načelima LEADER/CLLD načelima, a izrađena je konzultacijskim procesom vanjskog stručnjaka, članova UO-a, te ključnih dionika s područja LAG-a uz uključivanje svih članova Skupštine kojima je prezentiran proces izrade Strategije, raspravljalo se o ključnim pitanjima oko definiranja ciljeva razvoja, financijske alokacije, mehanizmima provedbe i administracije LRS.

Strateški ciljevi, prioritetne mjere, planirani tipovi operacija te očekivani rezultati detaljno su razrađeni u osnovnom dijelu LRS LAG-a (Poglavlje 3. i 4.). Način praćenja i procjene provedbe LRS LAG-a definirani su u Poglavlju 10.

Evaluacija LRS na razini programskog razdoblja podrazumijeva primjenu mehanizama unutarnje i vanjske kontrole i procjene provedbe (pokazatelji očekivanih rezultata i učinaka LRS u okviru svakog cilja) te upravljanja LRS LAG-a, a kako bi se utvrdila razina njezine uspješnosti, odnosno sukladnosti provedbe s planiranim akcijskim i financijskim planom provedbe. Unutarnja evaluacija provodi se kroz pregled godišnjeg Akcijskog plana / Plana rada i Izvješća o radu LAG-a kojeg priprema Ured LAG-a, a usvaja Skupština LAG-a. Godišnje izvješće o radu šalje se upravljačkom tijelu, odnosno Ministarstvu poljoprivrede, a isti se redovito objavljuju na web-stranici LAG-a „Sjeverna Istra“.

U promatranom razdoblju LAG je provodio sve planirane natječaje po tipovima operacija kako je navedeno u LRS LAG te vršio brojne animacijske aktivnosti. Osim navedenog, u 2020. godini došlo je do povećanja ukupne alokacije za provedbu Podmjere 19.2. sukladno Odluci Ministarstva poljoprivrede o sustavu nagrađivanja LAG-ova u provedbi njihovih LRS. U tom slučaju, LAG-u „Sjeverna Istra“ dodijeljeno je ukupno dodatnih 1.626.724,00 HRK.

U ovom *mid-term* izvješću donosi se pregled provedenih aktivnosti kroz provedbu LRS (LEADER mjere), rad LAG-a ali i druge projekte.

Obveze LAG-a u provedbi LRS i upravljanju dodijeljenim sredstvima regulirane su sljedećim aktima:

- a) Ugovor o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5732 KLASA: 440-12/16-19-02-01/0008, URBROJ: 343-1400/01-17-006 sklopljen između LAG-a „Sjeverna Istra“ i APPRRR-a
- b) Sporazum o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera KLASA 440-12/16-19-02-01/0008, URBROJ: 343-1603/01-17-021 sklopljen između LAG-a „Sjeverna Istra“ i APPRRR.

1.3.1. Ciljevi, prioritetne mjere i tipovi operacija iz LRS LAG-a „Sjeverna Istra“

Financijski kapaciteti za provedbu LRS temelje se na korištenju sredstava koja su LAG-u na raspolaganju, a koja su dodijeljena za provedbu Podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. unutar Mjere 19 Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER unutar PRR-a RH za razdoblje 2014. – 2020. U nastavku je, pomoću Tablice, dan pregled ciljeva LRS, prioritetnih mjera i tipova operacije (u EUR) od ukupno ostvarenih sredstava koji su odobreni za provedbu Podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. U Tablici 1. nalaze se podaci o ciljevima, mjerama i tipovima operacija koji proizlaze iz potreba lokalnog područja, a koje je LAG prijavio na Mjeru LEADER, i koje su na početku LAG-u i odobrene.

Tablica 1. Ciljevi, prioriteti i TO iz LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., nakon usklađenja iz prosinca 2017. godine

Strateški ciljevi (SC) LAG-a u 2014.-2020	Prioritetne Mjere (M) 2014.-2020. za ostvarenje strateških ciljeva	Prioritetni TO 2014.-2020., za realizaciju mjera kojima se ostvaruju strateški ciljevi
SC 1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva (275.300,00 €)	M03: Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu (54.978,00 EUR)	TO 3.1. Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete (7.854,00 EUR)
		TO 3.2. Potpora za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu (47.124,00 EUR)
	M04: Ulaganja u fizičku imovinu (90.321,00 EUR)	TO 4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava (51.051,00 EUR)
		TO 4.2.1. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima (39.270,00 EUR)
	M06: Razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja (130.000,00 EUR)	TO 6.1. Potpora mladim poljoprivrednicima (100.000,00 EUR)
		TO 6.3. Potpora razvoju malih PG-a (30.000,00 EUR)

SC 2 Promicanje održivog sustava poljoprivredne proizvodnje (125.590,00 EUR)	M03: Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu (7.780,00 EUR)	TO 3.1. Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete (7.780,00 EUR)
	M04: Ulaganja u fizičku imovinu (78.540,00 EUR)	TO 4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava (39.270,00 EUR)
		TO 4.2.1. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima (39.270,00 EUR)
SC 3 Poticanje razvoja nepoljoprivrednih djelatnosti (89.270,00 EUR)	M06: Razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja (39.270,00 EUR)	TO 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava (39.270,00 EUR)
		TO 6.2. Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti (50.000,00 EUR)
SC 4 Razvoj lokalne infrastrukture i poboljšanje životnog standarda (210.259,04 EUR)	M06: Razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja (89.270,00 EUR)	TO 6.3. Potpora razvoju malih PG-a. (39.270,00 EUR)
		TO 7.4. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu (210.259,04 EUR)
SC 5 Promicanje udruživanja radi prijenosa znanja i inovacija (1.058.326,50 EUR)	M16: Suradnja (27.489,00 EUR)	TO 16.4. Potpora za horizontalnu i vertikalnu suradnju sudionika u lancu opskrbe za uspostavljanje i razvoj kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta te za promicanje ovih aktivnosti (27.489,00 EUR)
	M19: LEADER (CLLD) (1.030.837,50 EUR)	Podmjera 19.2. Provedba LRS-a – odabir projekata LAG-a (785.400,00 EUR)
		Podmjera 19.3. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a (39.270,00 EUR)
		Podmjera 19.4. Tekući troškovi i animacija (206.167,50 EUR)

Izvor: LRS LAG „Sjeverna Istra“ 2014. – 2020., 2019.

LAG je imao jedno usklađenje LRS (ostvarena je veća alokacija od planiranog iznosa u LRS te regulatorna usklađenja). Navedene iznose koji su navedeni u Tablici 1. usvojeni su na Skupštini LAG-a 18. prosinca 2017. godine.

Nakon prvog usklađenja i izmjene LRS iz 2017. godine, LAG je izvršio do prosinca 2020. godine još 3 (tri) izmjene LRS koje su sve odobrene od strane Ministarstva poljoprivrede. Izmjene su provedene prvenstveno zbog izvršenih intervencija u inicijalno odabranim tipovima operacije, tj. nemogućnosti njihovog raspisivanja na LAG razini. Naime, aktivacija tipova operacija od strane APPRRR, kao neophodan preduvjet za raspisivanje natječajna na LAG razini, nije se odvijala vremenski usklađeno s inicijalno određenim akcijskim planom provedbe, niti dovoljnim obuhvatom i brzinom. Drugi razlog provedenih izmjena LRS su promjene potreba krajnjih korisnika (nositelja projekata) u odnosu na inicijalno prikupljene projekte iz baze projektnih ideja. Tako je iskazan pojačani interes za tipove operacija 6.3. (ekvivalent TO 6.3.1. iz PRR RH), pa je s inicijalno alociranih 9,55% alokacije povećano na ukupno 45,79%. Zatim za TO 4.1.1. (ekvivalent TO 4.1.1. iz PRR RH) s početnih 11,50% na ukupno 33,24%. Sukladno promjenama u alokacijama za TO, dogodile su izmjene u okviru brisanja SC-a te su pojedine prioritetne mjere u potpunosti izostavljene, zbog nemogućnosti raspisivanja pripadajućih TO.

U Tablici 2. prikazane su sve izmjene LRS LAG-a koje su se izvršile u razdoblju od 2018. do 2020. godine.

Tablica 2. Pregled izvršenih i odobrenih izmjena LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ s danom 31.12.2020.

	Datum usvajanja na Skupštini LAG/Datum odobrenja LRS od strane Ministarstva poljoprivrede	Razlog izmjene/ pojašnjenje
I. Izmjena LRS LAG-a „Sjeverna Istra“	20.05.2019./ 19.07.2019.	Prva izmjena LRS provedena je u relevantnim poglavljima radi ukidanja TO 4.4., 6.2., 3.1., 3.2. te 16.4., povećanja alokacije za TO 6.3., 4.1.1., te smanjenje alokacija za TO 7.4. te 4.2.1. Promjene su nastale radi nemogućnosti aktivacije gore navedenih TO od strane Agencija za plaćanja i promjene interesa krajnjih korisnika. Provedene promjene utjecale su na promjenu razvojnih ciljeva po osima ruralnog razvoja, postavljenju ciljeva, prioriteta i mjere LRS i indikatore u okviru ciljeva LRS tako da su izmjenom isti detaljno razrađeni i definirani. Također, promjena je utjecala na izmjenu kriterija odabira gdje su brisani kriteriji koji se tiču TO koji su se brisali.
II. Izmjena LRS LAG-a „Sjeverna Istra“	23.12.2019./ 12.03.2020.	Druga izmjena LRS provedena je u relevantnim poglavljima radi ukidanja TO 6.1., povećanja alokacije za TO 6.3. te blago smanjenje alokacija za TO 4.1.1. Promjene su nastale radi promjene interesa krajnjih korisnika. Provedene promjene utjecale su na promjenu razvojnih ciljeva po osima ruralnog razvoja, postavljenju ciljeva, prioriteta i mjere LRS i indikatore u okviru ciljeva LRS tako da su izmjenom isti detaljno razrađeni i definirani. Također, promjena je utjecala na izmjenu kriterija odabira gdje su brisani kriteriji koji se tiče TO koji se obrisao.
III. Izmjena LRS LAG-a „Sjeverna Istra“	17.09.2020./ 14.12.2020.	Brisali su se SC 2 i SC 3 obzirom da se isti ne mogu ostvariti provedbom LRS (temeljem ukidanih TO). Obrisali su se i ključni problemi i razvojne potrebe unutar SC 2 i SC 3. Povećana je alokacija temeljem dodijeljenih sredstava iz Ugovora u odnosu na planirane iz odabrane LRS. Sukladno tome, izmijenjen je Plan provedbe. Rezultat je u povećanju broja planiranih projekata koji pozitivno i utječu na indikatore. Navedenom izmjenom, područje LAG-a ima priliku povući veća sredstva u odnosu na prvotno planirana sredstva kod izrade LRS.

Izvor: LRS LAG „Sjeverna Istra“ 2014. – 2020.

2. METODOLOGIJA EVALUACIJE

2.1. Obrazloženje korištenih metoda evaluacije

Prilikom izrade LRS, u svrhu praćenja provedbe, u Prilogu 10. za svaku pojedinu mjeru LRS definirani su izlazni pokazatelji (pokazatelji ostvarenja). Očekivani rezultati zadani su na raziniprioriteta, a učinci na razini cijele LRS. Pokazatelji su temeljeni na ciljevima LRS u skladu s potrebama područja i logikom intervencije LRS. Dosljednost logike intervencije LRS, provjerena je tijekom ove evaluacije.

Općenito, pokazatelj je alat kojim se mjeri postizanje cilja, npr. mobilizirani resurs, postignuti output ili učinak, ili za opisivanje konteksta (gospodarskog, društvenog ili ekološkog). Informacije koje pruža pokazatelj jesu podaci koji se koriste za mjerenje činjenica ili mišljenja.

Regulatorni zahtjev koji propisuje koje pokazatelje države članice trebaju prikupljati naveden je u **Prilogu 4. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 808/2014**. Pokazatelji se dijele na pokazatelje konteksta, pokazatelje *target-a*, pokazatelje rezultata i pokazatelje *output-a*. U **Prilogu 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 834/2014** navode se i pokazatelji učinka. Kod ruralnog razvoja, uglavnom se postupa tako da se podaci o praćenju (pokazatelji *output-a* i pokazatelji *target-a*) prikupljaju iz 6 podatkovnih elemenata koje je, na razini operacije (projekta), Upravljačko tijelo/APPRRR/LAG zabilježio u svojoj bazi podataka o operacijama (projektima).

U odabiru učinkovite evaluacijske metode treba voditi računa hoće li ona omogućiti povezivanje ostvarenja, rezultata i učinaka sa ciljevima LRS te uspostavljanje dosljedne uzročno – posljedične veze.

Prilikom provedbe ove evaluacije uspoređivale su se i analizirale vrijednosti pokazatelja i rezultata utvrđene u LRS sa rezultatima dosad provedenih LAG natječaja, ali i drugim aktivnostima koje LAG provodi na svojem području.

2.1.1. Kvantitativni podaci

Izlazni pokazatelji i pokazatelji rezultata analizirali su se temeljem vođenih baza podataka (evidencija prijava) na razini LAG-a „Sjeverna Istra“. Prikupljeni podaci odnose se na sljedeće informacije:

- podaci o nositelju projekta;
- podaci o projektu;
- podaci o rezultatima projekta koje je nositelj samostalno naveo u projektu.

Budući da se rezultati kao što je npr. novootvorena radna mjesta u ovom trenutku ne mogu utvrditi nego se mogu zabilježiti isključivo temeljem izjava nositelja projekta. Točan podatak, broj i spol će se utvrditi u *ex-post* evaluaciji kada svi projekti budu službeno podnijeli konačni Zahtjev za isplatu.

U bazi podataka projekata, prilikom kontrole usklađenosti projekta s LRS, LAG je za svaki projekt izdvojio „ključne“ teme i pokazatelje koje projekt primarno ostvaruje, kao i moguće doprinose drugim „ključnim“ temama i pokazateljima ostvarenja. Navedeno se izrađivalo u cilju praćenja ostvarenja pokazatelja definiranih unutar LRS, LEADER pristupa i cijelog PRR RH-a. Sve baze podataka služile su kao temelj izrade evaluacijskih aktivnosti radi ocjene provedbe LRS. Osim navedenog, kao početne aktivnosti koristili su se godišnji izvještaji LAG-a te utvrdila sinteza između postojećih baza i izvještaja o provedbi LRS.

2.1.2. Kvalitativni podaci

Kako bi se evaluacija uspješno odradila, potrebno je imati osim kvantitativnih metoda i kvalitativnu metodu evaluacije. Kvalitativne informacije prikupljene su temeljem istraživanja javnog mijenja i to anketiranje nositelje projekata sufinanciranih sredstava iz LAG-natječaja. Anketni upitnik je bio anonimn, čime se osigurala objektivnost a proveden je putem platforme *SurveyMonkey-a*.

Anketni upitnik je ispunilo ukupno 43 ispitanika (od ukupno 53) što je rezultiralo reprezentativnim uzorkom za analiziranje i ocjenjivanje.

Uključivanje nositelje projekata u postupak evaluacije jača lokalno razvojno partnerstvo, a ovako visok postotak odgovora ukazuje da lokalna zajednica želi aktivno sudjelovati u aktivnosti LAG-a. Dodatno, sudjelovanje cijelog lokalnog razvojnog partnerstva u postupcima evaluacije je važno radi stjecanja novih znanja i vještina, ali i praktičnog uvida u sustav praćenja i evaluacije provedbe LRS. Tijekom izrade pripreme za evaluaciju zaposlenici LAG-a održali su 3 sastanka u kojem su zabilježili najveće probleme uočene prilikom provedbe LRS te prijedlozima za poboljšanje provedbe. Izazito je važno uključiti i zaposlenike LAG-a budući da su isti uključeni u provedbi LRS u pogledu animacije, objave natječaja, u cijelom postupku do odabira/odbijanja projekata te kasnijom podrškom korisnika u provedbi projekta.

Kvantitativne podatke i participativne metode (anketiranje) je naročito važno upotrebljavati u ocjeni rezultata i učinaka LAG-ovih aktivnosti u pogledu animacije i izgradnje kapaciteta zaposlenika.

2.2. Izvori podataka

Za potrebe izrade ovog *mid-term* izvješća korišteni su sljedeći dokumenti LAG-a:

- Zapisnik sa 12. sjednice UO LAG (2017.)
- Zapisnik sa 13. sjednice UO LAG (2017.)
- Zapisnik sa 14. sjednice UO LAG (2017.)
- Zapisnik sa 15. sjednice UO LAG (2017.)
- Zapisnik sa 16. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 17. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 18. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 19. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 20. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 21. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 22. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 23. sjednice UO LAG (2018.)
- Zapisnik sa 24. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 25. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 26. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 27. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 28. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 29. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 30. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 31. sjednice UO LAG (2019.)

- Zapisnik sa 32. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 33. sjednice UO LAG (2019.)
- Zapisnik sa 34. sjednice UO LAG (2020.)
- Zapisnik sa 35. sjednice UO LAG (2020.)
- Zapisnik sa 36. sjednice UO LAG (2020.)
- Zapisnik sa 37. sjednice UO LAG (2020.)
- Zapisnik sa 38. sjednice UO LAG (2020.)
- Godišnje izvješće o radu LAG-a za 2017. godinu
- Godišnje izvješće o radu LAG-a za 2018. godinu
- Godišnje izvješće o radu LAG-a za 2019. godinu
- Godišnje izvješće o radu LAG-a za 2020. godinu
- Evidencijsko izvješće o stanju provedbe Podmjere 19.2. LAG-a „Sjeverna Istra“ na dan 31.03.2021.
- Ispunjeni anketni upitnici od strane nositelja projekata LAG-natječaja
- Prijavni obrasci nositelja projekata unutar LAG-natječaja za TO 6.3., 4.1.1., 7.4., 4.2.1. (2018. – 2020.)
- Lokalna razvojna strategija LAG-a za razdoblje 2014. – 2020. – I., II. i III. izmjena (2017. – 2020.)

2.3. Evaluacija u sredini programskog razdoblja

S obzirom na svoje ciljeve, ovo *mid-term* izvješće ocjenjuje relevantnost rezultata provedbe LRS u pogledu utvrđenih ciljeva, primjerenosti logike intervencije, korištenog pristupa, kao i usklađenost ciljeva projekta s drugim sličnim naporima. U pogledu djelotvornosti, evaluacija ocjenjuje u kojoj su mjeri očekivani rezultati i ciljevi postignuti i analizira čimbenike koji utječu na (ne)postizanje tih rezultata. Učinkovitost se procjenjuje na temelju cjelokupnog upravljanja provedbom LRS, uključujući kvalitetu komunikacije, metode praćenja, financijsko upravljanje i izvješćivanje. Održivost se procjenjuje na temelju percepcije ključnih dionika o kumulativnim učincima, ključnim prednostima i promjenama koje se mogu pripisati provedbi LRS. Posljednji dio izvještaja koji donosi preporuke je namijenjen za podršku održivosti rezultata postignutih provedbom LRS te pruža uvid za planiranje i provedbu sljedećeg obračunskog razdoblja.

U LRS LAG-a predviđeno je da se *mid-term* evaluacija završi najkasnije do kraja 2020. godine. Svi pokazatelji definirani u Prilogu 10. LRS odnose na ukupnu ocjenu rezultata LRS koju u ovoj fazi, uvažavajući kašnjenje planirane provedbe LRS, nije moguće procijeniti. Naime, LAG je do 2020. godine objavio sve natječaje koji su bili predviđeni u LRS, no većina odobrenih projekata je u ranoj fazi realizacije. Stoga se u ovoj fazi evaluacije neće moći izmjeriti svi pokazatelji niti konačno odgovoriti na sva evaluacijska pitanja.

Nadalje, očekivane učinke koji su opisni i mjerljivi tek nakon proteka određenog vremena provedbe (primjerice zadržavanja broja stanovnika područja), neće biti moguće vrednovati u okviru ovog Izvješća, nego će se isti vrednovati prilikom pripreme nove analize stanja područja, prilikom izrade LRS za sljedeće programsko razdoblje te će biti prezentirani u Izvještaju o *ex-post* evaluaciji.

Ono što ova *mid-term* evaluacija svakako treba pokazati jesu li pojedini pokazatelji definirani na način da omogućavaju jednostavno i svrsishodno praćenje te jesu li podaci iz evidencija i godišnjih izvješća

u potpunosti usporedivi s pokazateljima i rezultatima u LRS i omogućavaju li odgovore na evaluacijska pitanja.

3. ANALIZA PODATAKA

3.1. Provedeni natječaji na LAG-razini

Tablica 3. Objavljeni i provedeni natječaji na dan 31.12.2020. – LAG razina

R. Br.	Naziv LAG-natječaja	Datum objave	Iznos raspoloživih sredstava (u HRK)	Broj pristiglih prijava	Broj odobrenih prijava	Broj odbijenih prijava	Aktivnosti prijava
1.	TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstva“	08.03.2018.	558.390,00	6	5	1	Ulaganja u poljoprivrednu opremu, mehanizaciju, vanjsku infrastrukturu /prodajno – prezentacijski prostori te kušaonice
2.	TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	20.08.2018.	1.763.568,58	11	11	0	Ulaganja u izgradnju i opremanje dječjih igrališta, izgradnja malonogometnog igrališta, rekonstrukcija i opremanje Kulturnog doma, rekonstrukcija vatrogasnog doma te opremanje Pučkog otvorenog učilišta
3.	TO 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“	04.02.2019.	587.856,19	3	1	2	Ulaganje u objekt za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda
4.	TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“	25.03.2019.	676.034,62	15	14	1	Ulaganje u sustav za navodnjavanje, poljoprivredne mehanizacije i opreme, objekta za životinje te nabavu gospodarskog vozila
5.	TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstva“	16.08.2019.	449.088,00	29	26	3	Ulaganje u izgradnju prostora za preradu, prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda, kupnju poljoprivredne mehanizacije i opreme, kupnja sadnica i solarnih modula, navodnjavanje, izgradnju objekta za djelatnost pčelarstva, kupnja poljoprivrednog zemljišta te podizanje višegodišnjih nasada

6.	TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	21.02.2020.	142.026,80	1	1	0	Ulaganje u izgradnju i opremanje dječjeg igrališta
7.	TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“	16.11.2020.	568.389,26	/	/	/	/

Izvor: Evidencijska lista LAG-natječaja od LAG-a Sjeverna Istra za 2020. godinu, Godišnji izvještaji o radu LAG-a (2018., 2019. i 2020.)

Tablica 4. Stanje provedbe projekata prijavljenih na LAG-natječaje na dan 31.12.2020. – APPRRR razina

R. Br.	Naziv LAG-natječaja	Iznos zatražene potpore (u HRK)	Iznos ugovorenih sredstava (u HRK)	Iznos dodijeljenih sredstava (u HRK)	Iznos isplaćenih sredstava (u HRK)	Odobren/odbijen prigovor (DA/NE/NP)
1.	TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“	558.390,00	558.390,00	558.390,00	502.551,00	NP
2.	TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	1.586.686,80	1.586.686,80	728.310,08	148.250,00	NP
3.	TO 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“	184.961,22	0,00	0,00	0,00	NE

4.	TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“	2.220.006,78	1.926.286,78	1.341.034,96	244.587,78	NP
5.	TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“	2.878.473,00	2.878.473,00	2.878.473,00	1.107.105,00	NP
6.	TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	142.026,75	142.026,75	0,00	0,00	NP
7.	TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“	0,00	0,00	0,00	0,00	NP

Izvor: Statistički podaci provedenih LAG-natječaja od APPRRR na dan 31.12.2020.

3.2. Ugovoreni projekti

U prethodnom poglavlju prezentirani su rezultati provedena sedam LAG-natječaja. Zbog kompleksnosti i dugotrajnosti procedure od trenutka prijave do ugovaranja projekata, u razdoblju od pet godina na koje se odnosi ova evaluacija, ugovoreni su samo projekti od sljedećih TO:

- 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ od 08.03.2018.
- 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ od 20.08.2018.
- 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ od 25.03.2019.
- 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ od 21.02.2020.

LAG „Sjeverna Istra“ je u razdoblju od pet godina zaprimio i odabrao 57 projekta u vrijednosti od 7.385.583,33 HRK, za koje je odobrena potpora u iznosu od 7.233.890,08 HRK. Odabrani projekti su u različitim fazama obrade, a ugovoreno je 28 projekata sa ukupnim iznosom potpore od 7.091.863,33 HRK.

3.3. Isplaćeni projekti

Od 28 ugovorenih projekata, 6 projekta su završena i isplaćena im je ugovorena potpora, dok su korisnici za 22 projekta koji su još u provedbi zaprimili prvu ratu potpore ili započeli provedbu projekta. Ukupno isplaćena potpora za projekte iz svih LAG Natječaja iznosi 2.002.493,78 HRK.

4. PROVEDBA LRS LAG-A „SJEVERNA ISTRA“

LAG „Sjeverna Istra“ je 21. veljače 2017. godine sklopio Ugovor o dodjeli sredstava odabranom LAG-u (temeljem Odluke o odabiru LAG-a) sa APPRRR na najviši iznos od 7.715.612,52 HRK.

Navedenim Ugovorom stvoren je temelj za raspisivanje LAG-natječaja za TO koji su navedeni u odabranoj LRS i namijenjene su nositeljima projekta s područja LAG-a. LAG-natječaji su objavljeni temeljem „aktivacije“ APPRRR, a „aktivacije“ su sveobuhvatni paket tekst natječaja zajedno s obrascima i prilogama. Svaki je LAG temeljem „aktivacije“ samostalno prilagođavao pojedine stavke kao npr. iznos potpore, prihvatljivi troškovi, kriterij odabira i sl. Jednom pripremljen natječaj, isti se dostavljao UO LAG na usvajanje prije javne objave.

Prva službena „aktivacija“ od strane APPRRR odnosila se na TO 6.3.1. od dana 09.02.2018. godine. LAG je temeljem te „aktivacije“ dana 08.03.2018. godine objavio prvi LAG Natječaj za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a. Tom se prvom „aktivacijom“ 2018. godina smatra prvom godinom provedbe LRS u kontekstu provedbe Podmjere 19.2. iz PRR RH.

U nastavku je prikaz dosad ostvarenih pokazatelja po TO sukladno LRS LAG-a „Sjeverna Istra“.

4.1. Analiza indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a unutar Podmjere 19.2.

Provedba projekata i TO, a time i ostvarivanje utvrđenih specifičnih i općih strateških ciljeva, može se mjeriti korištenjem kvantitativnih pokazatelja uspješnosti. Projektima i TO koji postižu definirane ciljeve, tj. onima koji ostvaruju dobre rezultate, najčešće se pruža mogućnost povećanja sredstava za njihovo širenje, a onima koji ne ostvaruju planirane rezultate prijeti mogućnost uskraćivanja određenoga dijela alokacije ili isključivanje iz LRS za sljedeće obračunsko razdoblje 2023. – 2027.

Indikatori koji su navedeni u LRS bili su podložni usklađenjima temeljem izmjena cijele LRS u razdoblju od 2014. – 2020. godine. Drugim riječima, uskladili su se sa brisanjem i povećanjem odnosno smanjenjem alokacija za pojedini TO. U slučaju TO 6.3., izmjene su se odnosile na povećanje alokacije pa se time pridonijelo izmjeni pokazatelja. Kao što je vidljivo iz Tablice 5., pokazatelj izlaza se odnosi na broj dodijeljenih potpora unutar TO 6.3. Pojam *dodijeljeno* se odnosi na broj odobrenih projekata na LAG-razini za predmetni TO. Taj se izlazni pokazatelj smatra vrlo važnim iz razloga što je broj dodijeljenih potpora istovjetan razini informiranosti i razini kvalitete projektnih prijava.

Pokazatelj rezultata, odnosno *target* se sastoji do 2 pokazatelja i to broj realiziranih ulaganja te broj OPG-ova koji su uveli inovacije. Pojam *inovacije* se u kontekstu LRS LAG-a odnosilo na novitet kod pojedinog korisnika.

4.1.1. TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a

Natječaj se odnosi na mala poljoprivredna gospodarstva koji imaju sjedište/prebivalište na području LAG-a „Sjeverna Istra“. Opstanak i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava temelji se na potrebi za restrukturiranjem i povećanjem dodane vrijednosti. Ova operacija pruža pomoć malim potencijalno održivim poljoprivrednim gospodarstvima koje su orijentirane na tržišnu proizvodnju u skladu sa

zahtjevima koje postavlja tržište, ali im nedostaju glavni resursi. Na taj način se pomoglo takvim gospodarstvima u prijelazu na tržišno orijentiranu proizvodnju da postanu gospodarski održivi, što je preduvjet za postizanje konkurentnosti u poljoprivrednom sektoru.

Sukladno LRS LAG, TO 6.3. svrstan je unutar strateškog cilja 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva iz LRS LAG-a (u daljnjem tekstu: SC 1). Unutar SC1 uključene su razvojne potrebe putem kojih je isti i nastao, a to su:

- poboljšati uvjete proizvodnje i kvalitete poljoprivrednih proizvoda uključujući nabavu mehanizacije i opreme,
- razvijati, rekonstruirati i izgrađivati poljoprivrednu infrastrukturu i objekte
- ulagati u izgradnju, rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih proizvoda te
- podupirati razvoj malih poljoprivrednika i poboljšavati status primarnih proizvođača na tržištu.

Kako bi se utvrdilo da li je pojedini tip operacije ispunio ključne potrebe navedene unutar SC 1 bilo je potrebno utvrditi izlazne pokazatelje, pokazatelje rezultata i pokazatelje učinka.

Tablica 5. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 6.3.

SC 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva			
Tip operacije (Tip operacije iz PRR-a 2014. – 2020.)	POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	POKAZATELJ REZULTATA/TARGET	POKAZATELJI UČINKA
6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	Broj dodijeljenih potpora: 30	Broj realiziranih ulaganja: 30	Broj korisnika koji su uložili u kupnju mehanizacije i opreme: 20
		Broj OPG-ova koji su uveli inovacije: 5	3% povećanja prihoda poljoprivrede na području LAG-a

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49

Na dan 31.12.2020. godine unutar TO 6.3. dodijelilo se ukupno 30 Odluka o odabiru projekta čime se navedeni pokazatelj ispunio u potpunosti. LAG je tijekom provedbe LRS redovito provodio animaciju i savjetovanja za svaki pojedini TO, čime je rezultiralo visokoj razini zainteresiranosti za prijavu na LAG-natječaje.

U Tablici 6. vidljive su ostvarene vrijednosti za TO 6.3. s danom 31.12.2020. godine.

Tablica 6. Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ na dan 31.12.2020.

SC 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva		
TO 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava		
POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
Broj dodijeljenih potpora	30	30
POKAZATELJ REZULTATA /TARGET		
Broj realiziranih ulaganja	30	4
Broj OPG-ova koji su uveli inovacije	5	1
POKAZATELJI UČINKA		
Broj korisnika koji su uložili u kupnju mehanizacije i opreme	20	4

Povećanje prihoda poljoprivrede na području LAG-a	3%	20%
---	----	-----

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49, anketni upitnik LAG-a, Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

LAG je unutar TO 6.3. od 2017. do 2020. godine ukupno objavio 2 LAG-natječaja, prvi je objavljen 2018. godine te je ukupno zaprimljeno 5 projektnih prijava. Od navedenih 5 projektnih prijava, 4 projekata je službeno podnijelo konačni Zahtjev za isplatu i time završili svoje projekte. Dok za 2. LAG-natječaj koji je objavljen u kolovozu 2019. godine, projektne prijave su još uvijek u tijeku provedbe. Očekuje se da će navedeni pokazatelji biti mjerljivi nakon 2023. godine u završnoj evaluaciji provedbe LRS LAG-a za razdoblje 2014. – 2020. Valja napomenuti da predmetni LAG-natječaj obilježuje jednostavnost prilikom prijave te same provedbe čime se cijeli proces znatno ubrzava. Kao što je vidljivo iz Tablice 6., korisnici su ulagali u kupnju mehanizacije i opreme te su povećali prihode od najmanje 20%. Dio podataka koji su prikazani u Tablici 6. prikupljeni su temeljem dostupne dokumentacije LAG-a dok ostatak je prikupljen temeljem izvršenog anketiranja korisnika LAG-natječaja (Prilog II. ovog Izvješća).

Iz ostvarenih vrijednosti može se zaključiti da je na području LAG-a i dalje velika potreba i interes za kupnju poljoprivredne mehanizacije i opreme a nešto manje za investicije u prodajne i prezentacijske prostore. Razlog tome je što mali poljoprivrednici nemaju dovoljnu financijsku moć za samostalno nabaviti adekvatne poljoprivredne mehanizacije koja iziskuje veća financijska sredstva.

4.1.2. TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“

Natječaj se odnosi na ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu za nositelje projekata koji imaju sjedište na području LAG-a „Sjeverna Istra“.

Svrha natječaja jest u poboljšanju životnih uvjeta u ruralnim sredinama, doprinos atraktivnosti sela i njegovom razvojnom potencijalu za druge aktivnosti te poticanje rasta i društveno-ekonomske održivosti kroz potporu ulaganjima u osnivanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturu te pripadajuću infrastrukturu.

Sukladno LRS LAG, TO 7.4. svrstan je unutar strateškog cilja 2. Razvoj lokalne infrastrukture i poboljšanje životnog standarda iz LRS LAG-a (u daljnjem tekstu: SC 2). Unutar SC 2 uključene su razvojne potrebe putem kojih je isti i nastao, a to su:

- kvalitativno i kvantitativno poboljšati turističko – ugostiteljske usluge, sportsku infrastrukturu, uključujući raznolikost resursa, tradiciju i brend područja;
- razvijati izletničke, rekreativne, sportske i druge sadržaje za korištenje slobodnog vremena te poticati razvoj sportskog turizma te
- poboljšavati društvenu opremljenost naselja.

Kako bi se utvrdilo da li je navedeni tip operacije ispunio ključne potrebe navedene unutar SC 2 bilo je potrebno utvrditi izlazne pokazatelje, pokazatelje rezultata i pokazatelje učinka.

Tablica 7. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 7.4.

SC 2. Razvoj lokalne infrastrukture i poboljšanje životnog standarda			
Tip operacije (Tip operacije iz PRR-a 2014. – 2020.)	POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	POKAZATELJ REZULTATA/TARGET	POKAZATELJI UČINKA
7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“	Broj dodijeljenih potpora: 11	Broj realiziranih ulaganja: 11	Broj stanovnika kojima je povećana kvaliteta života: 30.000
		Broj infrastrukturnih ulaganja: 8	

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49

Temeljem LRS LAG-a, definirani su indikatori pomoću kojih je moguće utvrditi uspješnost provedbe TO 7.4. na području LAG-a „Sjeverna Istra“ te stupanj uspješnosti ispunjenja SC 2.

U Tablici 8. vidljive su ostvarene vrijednosti za TO 7.4. s danom 31.12.2020. godine.

Tablica 8. Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“

SC 2. Razvoj lokalne infrastrukture i poboljšanje životnog standarda		
TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“		
POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
Broj dodijeljenih potpora	11	11
POKAZATELJ REZULTATA /TARGET		
Broj realiziranih ulaganja	11	1
Broj infrastrukturnih ulaganja	8	1
POKAZATELJI UČINKA		
Broj stanovnika kojima je povećana kvaliteta života	30.000	13.467

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49, anketni upitnik LAG-a, Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

Za razliku od prethodnog TO, TO 7.4. je zahtjevniji budući da su korisnici javna tijela (jedinice lokalne samouprave) te su time obveznici provedbe javne nabave. Ujedno, predmet natječaja jest ulaganje u infrastrukturu i druge javne sadržaje pa time projekt zahtjeva izradu projektno – tehničke dokumentacije (glavne projekte, građevinske dozvole, idejne projekte i dr.) čime se provedba projekta znatno produljuje. Stoga, temeljem ostvarenih vrijednosti do 2020. iz Tablice 8. vidljivo je da se ulaganja još nisu realizirala do kraja već su u tijeku provedbe. Do 31.12.2020. jedan je korisnik uspješno podnio završni Zahtjev za isplatu i izvršena je posjeta lokaciji ulaganja. Međutim, pokazatelj uspješnosti LAG-a temelji se na broju dodijeljenih potpora i u ovom slučaju je vrlo visok obzirom da su se sve jedinice lokalne samouprave članice LAG-a prijavile i odobrene na predmetni LAG-natječaj. Nadalje, uočljivo je da su od ukupno 11 projektnih prijava, 8 namijenjena za izgradnju i opremanje dječjih igrališta. Može se zaključiti da postoji nedostatak dječjih igrališta i sličnih infrastruktura na području LAG-a te da jedinice lokalne samouprave ulažu u manje, tzv. *soft* projekte unutar LAG-natječaja budući da je potpora unutar LAG-natječaja vrlo niska.

4.1.3. Tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“

Predmet natječaja jest restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava za nositelje projekata koji imaju sjedište/prebivalište na području LAG-a „Sjeverna Istra“, zavisno od organizacijskog oblika.

Svrha natječaja jest ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava, uključujući zaštitu okoliša i prilagodbu klimatskim promjenama. Ulaganja u nove i inovativne tehnologije doprinijet će smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, kao i otvaranju novih radnih mjesta i njihovu održivost.

Sukladno LRS LAG, TO 4.1.1. svrstan je unutar SC 1 a u kojem su uključene razvojne potrebe putem kojih je isti i nastao, a to su:

- poboljšati uvjete proizvodnje i kvalitete poljoprivrednih proizvoda uključujući nabavu mehanizacije i opreme,
- razvijati, rekonstruirati i izgrađivati poljoprivrednu infrastrukturu i objekte,
- ulagati u izgradnju, rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih proizvoda te
- podupirati razvoj malih poljoprivrednika i poboljšavati status primarnih proizvođača na tržištu.

Kako bi se utvrdilo da li TO 4.1.1. ispunio ključne potrebe navedene unutar SC 1 bilo je potrebno utvrditi izlazne pokazatelje, pokazatelje rezultata i pokazatelje učinka.

Tablica 9. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 4.1.1.

SC 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava			
Tip operacije (Tip operacije iz PRR-a 2014. – 2020.)	POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	POKAZATELJ REZULTATA/TARGET	POKAZATELJI UČINKA
4.1.1. Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	Broj dodijeljenih potpora: 12	Broj realiziranih ulaganja: 12	Otvorena radna mjesta: 2
		Broj ulaganja i/ili u izgradnju, i/ili u rekonstrukciju i/ili u opremanje: 4	3% povećanja prihoda poljoprivrede na području LAG-a

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49

U Tablici 10. vidljive su ostvarene vrijednosti za TO 4.1.1. s danom 31.12.2020. godine.

Tablica 10. Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“

SC 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava		
TO 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava		
POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
Broj dodijeljenih potpora	12	12
POKAZATELJ REZULTATA /TARGET		
Broj realiziranih ulaganja	12	1
Broj ulaganja i/ili u izgradnju, i/ili u rekonstrukciju i/ili u opremanje	4	/
POKAZATELJI UČINKA		

Otvorena radna mjesta	2	/
Povećanje prihoda poljoprivrede na području LAG-a	3%	/

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49., Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

Kao i za slučaj TO 7.4., predmetni LAG-natječaj ima drugačiji proces provedbe za razliku od TO 6.3., odnosno sastoji se od 2 dijela – prvi dio se odnosi na prijavu projekta na LAG-natječaj i donošenje Odluke na LAG-razini, a drugi dio se odnosi na podnošenje zahtjeva za potporu prema APPRRR nakon provedenog postupka nabave. Drugim riječima, cijeli se postupak znatno produljuje naspram TO 6.3. što je vidljivo iz Tablice 10.

LAG-natječaj je objavljen u 2019. godini te su Zahtjevi za potporu prema APPRRR dostavljeni tijekom 2020. godine što ukazuje na mali broj realiziranih ulaganja. Očekuje se da će projekti biti realizirani tijekom 2021. godine i time će se moći izvršiti evaluacija analiza u *ex-post* evaluaciji.

4.1.4. Provedba Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. iz PRR RH 2014. – 2020.

U LRS LAG-a u Poglavlju 4. Ciljevi, prioriteti i mjere LRS-a temeljeni na razvojnim mogućnostima PRR-a 2014. – 2020. unutar svakog SC navedeni su doprinosi LEADER ciljevima. Svaki TO naveden je kako bi doprinio ostvarenju pojedinog LEADER cilja. Sukladno tome, Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. doprinose ostvarenju sljedećeg cilja: *Promicanjem udruživanja radi prijenosa znanja i inovacija pridonosi se ohrabrivanju i razvoju aktivnosti ruralnog stanovništva da zajednički djeluje putem projekata suradnje, promiču se lokalne inicijative i partnerstva uključivanjem lokalnih zajednica, poslovnih predstavnika i predstavnika lokalne uprave, jačaju se kapaciteti među ruralnim stanovnicima i partnerstvima te se potiče ruralni razvoja putem LAG-a i provedbe LRS-a.*

Kako bi se na temeljit način prikazao način na kojem Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. doprinose ostvarenju gore navedenog LEADER cilja, postavljeni su očekivani rezultati, pokazatelji učinka, pokazatelji izlaza i pokazatelji rezultata a isti su prikazani u Tablici 11. Osim toga, kako bi se utvrdio stupanj uspješnosti ostvarenja postavljenih indikatora, prikazani su i ostvareni rezultati s danom 31.12.2020. godine.

Tablica 11. Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. iz PRR RH na dan 31.12.2020.

SC 3. Promicanje udruživanja radi prijenosa znanja i inovacija			
Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. (iz PRR RH 2014. – 2020.)			
	POKAZATELJI IZLAZA/OUTPUT	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
Podmjera 19.2.	Broj objavljenih natječaja	7	7
	Broj projektnih prijava	50	58
	POKAZATELJI REZULTATA /TARGET		
	Broj realiziranih ulaganja	50	6
	Broj objavljenih LAG-natječaja	5	7
	POKAZATELJI UČINKA		
	Broj novo otvorenih radnih mjesta u LAG-u	2	/
Povećanje prihoda korisnika LRS	15%	20%	
	POKAZATELJI IZLAZA/OUTPUT	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
	Broj prijavljenih projekata	1	1
	Broj organiziranih aktivnosti	13	13

Podmjera 19.3.	POKAZATELJ REZULTATA /TARGET			
	Broj realiziranih ulaganja	1	/	
	POKAZATELJ UČINKA			
	Povećanje sredstava LAG-a koja dolaze iz izvora različitih od PRR-a	5%	4%	
Podmjera 19.4.	POKAZATELJ IZLAZA/OUTPUT		Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020.
	Broj izvršenih aktivnosti	13	14	
	POKAZATELJ REZULTATA /TARGET			
	Broj sudionika aktivnosti	15	253	
	POKAZATELJ UČINKA			
	Povećanje zaposlenosti na području LAG-a	1%	1%	

Izvor: LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., str. 49., anketni upitnik LAG-a, Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

Sama provedba Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. se iz ostvarenih pokazatelja može zaključiti da je bila uspješna. Od planiranih broja objavljenih natječaja, ostvareno je onoliko koliko je i planirano što pokazuje dobru i kvalitetnu pripremu ustroja LAG-a i djelatnika. Osim LAG-a, ključnu ulogu ima i APPRRR prilikom provedbe 19.2., 19.3. i 19.4. koji su pravovremeno dostavljali svu potrebnu dokumentaciju kako bi LAG-ovi mogli objavljivati natječaje. Međutim, treba napomenuti da se navedeni podaci odnose na TO za koje je APPRRR dostavio „Aktivacije“ dok su druge TO koje su bile u LRS su izbačene pa su pokazatelji vrlo pozitivni. Osim natječaja, LAG je provodio i animacijske aktivnosti unutar Podmjere 19.2., koje su uključivale radionice, individualna savjetovanja i informiranja putem lokalnih medija, radija, društvenih mreža i sl. Radionice su se redovito održavale nakon objave svakog LAG-natječaja i to s ponavljanjem (2 ili 3 dana uzastopno). Sve su se radionice održavale fizički i to na različitim lokacijama unutar LAG-područja. Broj sudionika na radionicama je iznosio u rasponu od 4 do 10 sudionika po radionici, što predstavlja mali broj obzirom na broj prijavljenih projekata. Radionice su se promovirale putem lokalnih novina, radija i društvenih mreža kao što je Facebook te web stranici LAG-a. Manji interes za sudjelovanjem na radionici je odraz nedovoljne osviještenosti lokalne zajednice o samim aktivnosti LAG-a kao i o važnosti dolaska na takvim i sličnim radionicama. Taj manjak osviještenosti je problem kojeg je potrebno sanirati u sljedećem obračunskom razdoblju time što LAG-ovima trebaju biti omogućena veća financijska sredstva za marketing i promociju kako bi informacije mogle doprijeti do lokalnih ljudi i da ujedno potaknu proaktivnost u istima. Sam početak provedbe LSR obilježio je vrlo nizak interes i znanje lokalnih poljoprivrednika i poduzetnika s područja LAG-a o postojanju LAG-a. To je vidljivo na samom početku prilikom izrade LRS 2014. godine pa tako i prilikom objave prvog LAG-natječaja 2018. godine gdje se prijavilo svega 6 projekata. Moguće je da je razlog tome i skeptičnost kao i „švrljanje u nepoznato“ budući da je sam koncept LAG-ova još bio relativno mlad. Također, razlog može biti nedovoljna animacijska aktivnost LAG-a tijekom svog rada, gdje se ista trebala izvoditi kontinuirano i sa različitim tematikama.

Razmatrajući pokazatelje u pogledu povećanja broja radnih mjesta i prihoda u LAG-u, ti podaci trenutno nisu mogući iz razloga što su brojevi realiziranih ulaganja još nedovoljni i isti ne rezultiraju reprezentativnim uzorkom za analiziranje i ocjenjivanje. Isti će se dublje analizirati u završnoj evaluaciji 2023. godine.

Podmjera 19.3. provodi se kroz dva tipa operacija; TO 19.3.1. „Priprema aktivnosti projekta suradnje“ i TO 19.3.2. „Provedba aktivnosti projekta suradnje“. Iako je Odlukom o odabiru projekta LAG-u odobreno 293.928,10 HRK za provedbu TO 19.3.1. i TO 19.3.2., za odobrenje konkretnog projekta i troškova projekta LAG-ovi su dužni podnijeti APPRRR-u Zahtjev za potporu temeljem natječaja pojedinog TO. U razdoblju od 2017. do 2020. godine natječaji za oba TO objavljeni su dva puta.

Tablica 12. Objava natječaja za provedbu Podmjere 19.3.

Naziv natječaja	Datum objave 1. natječaja	Datum objave 2. natječaja
Natječaj za provedbu podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-ova“; Provedba TO 19.3.1. „Priprema aktivnosti projekta suradnje“	28.06.2018.	14.01.2020.
Natječaj za provedbu podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-ova“; Provedba TO 19.3.2. „Provedba aktivnosti projekta suradnje“	26.06.2018.	23.12.2019.

U inicijalno izrađenoj LRS definirana su 3 ciljeva unutar SC 5 Promicanje udruživanja radi prijenosa znanja i inovacija i to:

- ulagati u razvoj okruženja za uspostavu kratkih lanaca opskrbe te njihovu promociju,
- stvarati poticajno okruženje za razvoj područja LAG-a sukladno Mjerama PRR-a 2014. – 2020. godine te
- razvijati međuteritorijalnu suradnju i suradnju lokalnih akcijskih grupa.

Tijekom izmjena u razdoblju od 2017. do 2020. godine vidljivo je da se nisu navedeni ciljevi mijenjali budući da su vrlo rano identificirani partneri za provedbu projekta suradnje: LAG Središnja Istra, LAG Južna Istra te LAG Istočna Istra.

Provedba Podmjere 19.4., osim nacionalnim pravilnicima, regulirana je natječajem za provedbu Podmjere 19.4. „Tekući troškovi i animacija“, provedba 19.4.1. „Tekući troškovi i animacija“. Nastali troškovi refundiraju se tromjesečno putem podnošenja Zahtjeva za isplatu. LAG je u predmetnom evaluacijskom razdoblju zatražio refundaciju za tekuće troškove, odnosno troškove rada zaposlenika te opće troškove koji se zaračunavaju po stopi od 15% od troškova rada zaposlenika. Osim navedenih, potraživani su i troškovi za animaciju, odnosno za provedbu animacijskih aktivnosti te aktivnosti osposobljavanja članova, zaposlenika i volontera LAG-a.

Tablica 13. Iznos isplaćenih sredstava LAG-a „Sjeverna Istra“ po kvartalima unutar Podmjere 19.4. do dana 31.12.2020.

Datum podnošenja Zahtjeva za isplatu	Datum donošenja Odluke o isplati	Iznos za isplatu (u HRK)	Iznos za troškove zaposlenika (u HRK)	Ostali prihvatljivi troškovi (u HRK)	Neizravni troškovi temeljem fiksne stope 15% (u HRK)	Preostali iznos za korištenje unutar Podmjere 19.4. (u HRK)
23.03.2017.	08.06.2017.	111.484,61	101.636,36	10.308,45	/	1.431.637,89
26.06.2017.	04.10.2017.	48.379,92	39.500,80	9.470,12	/	1.383.257,97
22.09.2017.	19.12.2017.	48.215,93	39.210,11	9.005,82	/	1.335.042,04

22.12.2017.	27.03.2018.	95.709,79	41.142,18	33.499,90	/	1.239.332,25
29.03.2018.	06.06.2018.	58.985,15	55.738,65	3.549,50	/	1.180.347,10
10.07.2018.	14.09.2018.	67.979,33	39.803,23	22.205,62	/	1.112.367,77
28.09.2018.	18.12.2018.	86.946,01	49.792,75	23.945,92	7.468,91	1.025.421,76
28.12.2018.	15.04.2019.	74.077,25	57.771,94	7.759,52	8.665,79	951.813,26
23.03.2019.	19.06.2019.	75.190,86	57.620,87	9.260,58	8.643,13	876.153,65
19.06.2019.	10.09.2019.	76.285,36	57.501,92	23.517,90	8.625,29	799.868,29
20.09.2019.	11.11.2019.	64.200,72	46.929,97	13.609,35	7.039,49	735.667,57
20.12.2019.	24.03.2020.	66.571,52	50.040,24	4.986,94	7.506,04	669.096,05
31.03.2020.	17.04.2020.	67.316,45	53.704,76	5.556,00	8.055,69	601.779,60
29.06.2020.	02.09.2020.	85.011,80	65.621,96	9.550,00	9.843,29	516.767,80
30.09.2020.	12.11.2020.	85.726,05	66.937,19	9.084,28	10.040,59	431.041,75
29.12.2020.	25.02.2021.	81.088,87	22.224,42	2.813,6	3.336,47	349.952,88

Izvor: Zahtjevi za isplatu LAG-a u okviru Podmjere 19.1. – 19.4. (2017. – 2020.)

Unutar Podmjere 19.4. LAG je redovito provodio animacijske aktivnosti i pružao adekvatnu informiranost i upućenost potencijalnih nositelja projekata time što je provodio informativne radionice za potencijalne korisnike, a u sklopu objavljenih LAG-natječaja. Pri tome se vodilo računa o ravnomjernoj prostornoj uključenosti, pa su u sklopu svakog natječaja provedena po dvije, tri ili više informativnih radionica u većim središtima JLS-a s područja LAG-a.

Tablice 14. Pregled provedenih animacijskih aktivnosti u sklopu objavljenih LAG-natječaja unutar Podmjere 19.4.

Red. Br.	Naziv aktivnosti	Lokacija održavanja	Datum održavanja	Broj sudionika
1.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020.	Grožnjan	30.01.2018.	14
2.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020	Buzet	31.01.2018.	17
3.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020	Umag	06.02.2018.	13
4.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020	Labinci	06.02.2018.	6
5.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020	Buje	08.02.2018.	36
6.	Predstavljanje LAG-natječaja unutar LRS LAG-a 2014. – 2020	Novigrad	12.02.2018.	12
7.	Predstavljanje 1. LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	Buzet	15.03.2018.	10
8.	Predstavljanje 1. LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	Tar-Vabriga	19.03.2018.	7
9.	Predstavljanje 1. LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	Buje	20.03.2018.	16
10.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ LRS-a LAG-a	Tar - Vabriga	27.07.2018.	2

11.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” LRS-a LAG-a	Buje	26.07.2018.	4
12.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” LRS-a LAG-a	Buzet	26.07.2018.	2
13.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” LRS-a LAG-a	Kaštelir	07.08.2018.	4
14.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” LRS-a LAG-a	Lanišće	01.08.2018.	3
15.	Sastanak za potrebe informiranja korisnika za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” iz LRS-a LAG-a	Oprtalj	25.07.2018.	4
16.	Predstavljanje 2. LAG-natječaja za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” iz LRS-a LAG-a	Buzet	28.08.2018.	8
17.	Predstavljanje 2. LAG-natječaja za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu” iz LRS-a LAG-a	Umag	29.08.2018.	10
18.	Predstavljanje 3. LAG-natječaja za tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima” iz LRS LAG-a	Buzet	12.02.2019.	8
19.	Predstavljanje 3. LAG-natječaja za tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima” iz LRS LAG-a	Brtonigla	13.02.2019.	6
20.	Koordinacijski sastanak za potrebe informiranja i promidžbe LAG-natječaja na području Grada Umaga - Umago	Umag	26.02.2019.	6
21.	Predstavljanje 4. LAG-natječaja za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava” iz LRS LAG-a	Umag	28.03.2019.	18
22.	Predstavljanje 4. LAG-natječaja za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje	Vižinada	1.04.2019.	9

	konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a			
23.	Predstavljanje 5. LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	Novigrad	22.08.2019.	5
24.	Predstavljanje 5. LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	Buje	23.08.2019.	8
25.	Predstavljanje 6. LAG-natječaja za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ iz LRS-a LAG-a	Kaštelir	27.02.2020.	5
26.	Radni sastanak za potrebe podnošenja 2. Zahtjeva za potporu u okviru LAG-natječaja za TO 7.4. iz LRS LAG-a	Ured LAG-a	17.07.2020.	5
27.	Predstavljanje 7. LAG-natječaja za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	ONLINE – ZOOM platforma	31.11.2020.	7
28.	Predstavljanje 7. LAG-natječaja za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacije i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	ONLINE – ZOOM platforma	1.12.2020.	8

Izvor: Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

U cilju osposobljavanja djelatnika LAG-a za provedbu LRS i implementaciju LEADER/CLLD pristupa, LAG je sudjelovao u raznim aktivnostima u organizaciji APPPRRR, Ministarstva poljoprivrede, LEADER mreže Hrvatske, Hrvatske mreže za ruralni razvoj i drugih LAG-ova. Za većinu aktivnosti koje su navedene u Tablici 14. sufinancirani su u okviru Podmjere 19.4. te su iste pridonijele uspješnosti njene dosadašnje provedbe.

Tablica 15. Pregled radionica u sklopu Podmjere 19.4. u organizaciji UT-a, krovnih mreža i sl.

R. br.	Naziv aktivnosti/radionice	Broj sudionika iz LAG-a	Organizator	Datum provedbe	Lokacija održavanja
1.	Predstavljanje TO 7.4.1. iz PRR RH	2	Ministarstvo poljoprivrede	13.01.2017.	
2.	Financijsko upravljanje EU projektom LEADER/CLLD u okviru provedbe M19 PRR-a RH za razdoblje 2014. – 2020.	1	LmH	19. – 21.03.2017.	
3.	Pisanje prijedloga projekta	1	Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta (MRAK)	9.02.2017.	Buzet
4.	2. Hrvatski ruralni parlament	1	HMRR, LAG Međimurski doli i bregi, Općina Sv. Martin na Muri	20. – 22.04.2017.	Sv. Martin na Muri

5.	Izmjene LRS, Plan provedbe i priprema usklađenja i metodologije provedbe decentraliziranog odlučivanja o dodjeli javnih sredstava temeljem odredbi nadređenih uredbi EU te novog Pravilnika za provedbu Mjere 19, Podmjera 19.2.-19.4.	1	LmH	31.08. – 02.09.2017.	Donja Stubica
6.	Budućnost pristupa LEADER u Hrvatskoj	2	HMRR, MP, APPRRR te LAG Zapadna Slavonija	08.09.2017.	Donji Crnogovci
7.	Provedba LRS unutar M19 PRR RH	2	MP, APPRRR	09.-10.11.2017.	Vukovar
8.	Struktura i rad LAG-ova u postupcima provedbe LAG-natječaja i odabira projekata za implementaciju LRS u okviru M19 Podmjere 19.2 – 19.4. PRR RH 2014. – 2020.	2	LmH, MP i APPRRR	23.11. – 25.11.2017.	Opatija
9.	Provedba LRS LAG-ova – Tip operacije 6.3.1.	2	APPRRR	15.01.2018.	Zagreb
10.	Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. i tipa operacije 4.1.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.	1	MP	15.02.2018.	Zagreb
11.	Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. iz PRR RH 2014. – 2020.	1	MP, APPRRR	16.02.2018.	Buzet
12.	Forum LAG-ova pod nazivom „Izazov i značaj LAG-ova u lokalnom razvoju“	3	LAG Srijem	08.-09.2018.	Lovas
13.	Predstavljanje natječaja za Podmjeru 4.2. – TO 4.2.1.	2	MP	06.06.2018.	Pazin
14.	Radionica za natječaj za TO 19.3.1., 19.3.2 i 19.4.1. iz PRR RH 2014. – 2020.	2	MP, APPRRR	12.06.2018.	Selce
15.	Radionica za natječaje za TO 7.4.1. i 4.2.2. iz PRR RH 2014. – 2020.	1	MP	12.07.2018.	Rijeka
16.	Radionica „Razmjena iskustava u provedbi natječaja LAG-ova“	2	HMRR	17.-18.07.2018.	Tisno
17.	Radionica „Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja – analiza provedbe mjere 19 unutar PRR RH 2014. – 2020.“	2	MP, LmH	03.-05.10.2018.	Slatina

18.	Radionica „Integrirani teritorijalni razvoj provedbom LEADER/CLLD-a – Uvod u vrednovanje LAG-ova/LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova“	1	LmH, MP	14.11.2018.	Jastrebarsko
19.	Predstavljanje novih LAG-natječaja za TO 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1. i razmjena iskustava između LAG-ova u dosadašnjoj provedbi LRS	1	HMRR, MP i APPRRR	05.-06.12.2018.	Bošnjaci
20.	Radionica za provedbu TO 16.4.1. te TO 4.3.3. iz PRR RH 2014. – 2020.	1	Savjetodavna služba - MP	13.02.2019.	Pazin
21.	Radni sastanak između upravljačkog tijela, APPRRR i LAG-ova	1	MP	20.03.2019.	Zagreb
22.	Sudjelovanje na „Speed date event in Rome“	2	Talijanska ruralna mreža, MP	03.-05.04.2019.	Rim
23.	Radionica „Posjet projektu kao dio administrativne kontrole ZP na LAG-natječaju za TO 6.3.1.“	1	APPRRR	17.04.2019.	Rijeka
24.	Stručna radionica u okviru provedbe LEADER/CLLD mjere PRR RH 2014. – 2020. „Priprema za praćenje i vrednovanje provedbe lokalnih razvojnih	1	LmH	16.-18.04.2019.	Sveti Martin na Muri
25.	Stručna radionica „Decentralizirana provedba Programa ruralnog razvoja putem odobrenih LAG-ova – analiza primjera dobre prakse i kako ih primijeniti“	1	LmH	09.-11.05.2019.	Supetar, Brač
26.	Radionica „ZJN i izmjene natječaja za TO 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.“	1	APPRRR, MP	11.06.2019.	Zagreb
27.	Stručna radionica „LAG-natječaj za TO 6.1.1. Potpora mladim poljoprivrednicima“	1	APPRRR	09.07.2019.	Rijeka
28.	Radionica za LAG-ove „Razmjena iskustava između LAG-ova u dosadašnjoj provedbi LRS i LAG natječaja te izmjenama natječaja za provedbu podmjere 19.4. – Tekući troškovi i animacija“	1	HMRR	10.09.2019.	Ludbreg
29.	1. Međunarodna konferencija o praktičnim i teorijskim	1	Lmh, Društvo za razvoj	19.-22.11.2019.	Opatija

	implikacijama LEADER/CLLD-a u jugoistočnoj Europi „SEE LEADER“		slovenskega podeželja		
30.	Radionica za LAG-ove „Stanje i provedba M19, CLLD 2021. – 2027., Godišnje izvješće o radu LAG-ova za 2019., natječaj za TO 19.3.1. i TO 19.3.2.“	2	APPRRR, MP	27.11.2019.	Zagreb
31.	Stručna radionica „Zadaće i mogućnosti LAG-ova u provedbi LRS u okviru PRR 2014. – 2020. – razmjena iskustava u provedbi Podmjere 19.3.“	1	LmH	30.-31.01.2020.	Tuhelj
32.	Predstavljanje Nacrta Strategije Hrvatske poljoprivrede i akvakulture	2	MP	24.06.2020.	Poreč
33.	Stručna radionica „Stanje provedbe M19 i prijelazno razdoblje 2021.“	2	MP, APPRRR	13.07.2020.	Zagreb
34.	Stručna radionica „Stanje provedbe LEADER/CLLD. Aktivacija TO 6.4.1.“	2	MP, LmH, APPRRR	27.-28.10.2020.	ONLINE – Webix Aplikacija
35.	Stručna radionica „Okvir za strateško programiranje LRS 2021. – 2027. – Dio I. Opis područja koje obuhvaća LRS (Analiza stanja) – Uvod u metodologiju“	2	LmH, HMRR, IRMO	22.12.2020.	ONLINE – ZOOM Aplikacija

Izvor: Godišnji izvještaji LAG-a (2017. – 2020.)

4.2. Vrednovanje ostvarenih horizontalnih ciljeva iz LRS LAG-a temeljeni po PRR-a RH 2014. – 2020.

Horizontalne odnosno teritorijalno neutralne politike, kao što su politike za povećanje konkurentnosti i inovacija, temelj su rasta i stvaranja radnih mjesta na cijelom teritoriju, a time i temelj djelotvornih politika za ravnomjerniji razvoj.

Osim dugoročnih strateških ciljeva, LAG ima dugoročne horizontalne ciljeve, koji se moraju promicati kroz provedbu u svim projektima implementacije LRS. Horizontalni ciljevi uključuju: inovacije, okoliš te prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena.

Primjena horizontalnih ciljeva, odnosno onih ciljeva koja prožimaju sve TO i ciljeve, započela je u pretpristupnom razdoblju od 2007. – 2013. godine i nastavljena je u razdoblju 2014. – 2020. pri programiranju i provedbi Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF). Iako su horizontalni ciljevi sveprisutni i čine se samorazumljivima, iskustvo dosadašnje provedbe projekata koji koriste ESIF bespovratna sredstva ukazuje na teškoće prijavitelja projekata pri operacionalizaciji doprinosa nekoj od horizontalnih tema.

LRS LAG-a predviđa provedbu aktivnosti kojima se promiču jednake mogućnosti i suzbijanje diskriminacije odnosno stavljanja u nepovoljniji položaj na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije. Promicanje jednakih mogućnosti provodi se tijekom pripreme, izrade i provedbe LRS LAG-a, a posebno u pogledu pristupa financiranju, uzimajući u obzir potrebe različitih ciljanih skupina u riziku od diskriminacije, osobito zahtjeve s ciljem osiguranja pristupa osobama s invaliditetom. Jednake mogućnosti i nediskriminacija su temeljna načela PRR RH. Stoga u svim aktivnostima/operacijama treba biti pokazana jasna i izravna veza s tim ciljevima.

Cilj „Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama,“ ostvarit će se poticanjem ulaganja u navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u RH, a koji daje naglasak na ulaganja u:

- a) izgradnju, sanaciju i modernizaciju infrastrukture navodnjavanja i odvodnje na postojećem poljoprivrednom zemljištu te
- b) usvajanje novih tehnologija u navodnjavanoj poljoprivredi.

Primjeri aktivnosti koje su se bodovale u okviru horizontalnog cilja „okolina“ su:

- a) usvajanje poljoprivrednih praksi kojima je cilj prilagodba klimatskim promjenama ili smanjenje emisija stakleničkih plinova;
- b) poboljšani postupci gospodarenja otpadom životinjskog podrijetla i kontrola onečišćenja u stočarstvu;
- c) smanjenje uporabe mineralnih gnojiva i pesticida;
- d) smanjena uporaba antibiotika te poboljšanje zdravlja i dobrobiti životinja.

Bodovalo se također ukoliko se ulagalo u poljoprivredna gospodarstva koji su suočeni sa specifičnim prirodnim ili drugim ograničenjima, ili su u obvezi provoditi dodatne zahtjeve koji proizlaze iz okolišnog zakonodavstva.

Tablica 16. Horizontalni ciljevi definirani u LRS LAG-a za razdoblje 2014. – 2020.

Specifični ciljevi LRS-a usmjereni na sljedeća područja fokusa	Horizontalni ciljevi PRR-a	Dokaz
Povećanje konkurentnosti i modernizacije PG-a	Inovacije	1. Broj PG-a koji je povećao modernizaciju vlastitog poslovanja – kupnja mehanizacije i/ili opreme. 2. Kvaliteta projekta – kriterij odabira: inovativnost projekta.
Razvoj lokalne infrastrukture i poboljšanje životnog standarda	Okoliš	1. Broj projekata usmjerenih na poboljšanje i pokretanje lokalnih usluga za ruralno stanovništvo, broj PG-a koji je implementirao sustave obnovljivih izvora energije.
Poticanje održivog sustava poljoprivredne proizvodnje i poticanje udruživanja radi prijenosa znanja i inovacija – 4B	Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama	1. Broj projekata usmjerenih na ublažavanje klimatskih promjena, broj PG-a koji je implementirao sustave za navodnjavanje.

Izvor: LRS LAG-a 2014. – 2020.

4.2.1. Inovacije

Inovacija je bila kriterij odabira prilikom ocjenjivanja projekata prijavljenih na LAG-natječaje za TO 4.1.1. i 6.3.

Bodovno su se poticali projekti, koji su uključivali uvođenje novih tehnologija u proizvodnji koje doprinose smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda, ali i inovativne prakse u pružanju lokalnih osnovnih usluga kroz ciljane investicije. Od ukupno 57 prijavljena i odobrena projekta, njih 11 (19,3%) je ocijenjeno kao inovativno, što predstavlja dobar rezultat.

4.2.2. Okoliš i ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama

Pozitivan utjecaj na okoliš bio je jedan od kriterija odabira projekata za TO 4.1.1., 6.3. i 7.4. iz LRS, za koje su bili raspisani LAG-natječaj. Ulaganja u novu opremu i tehnologiju imaju pozitivan utjecaj na okoliš i direktno doprinose zaštiti okoliša.

39 projekata iz TO 4.1.1 i 6.3. iz LRS odabrana na LAG-natječajima, odnosno 88,6% ukupnih projekata (44), ocijenjeni su kao projekti koji imaju pozitivan utjecaj na okoliš, a time i na ublažavanje klimatskih promjena. Osim toga, svega 3 projekta je prijavilo ulaganje u navodnjavane čime se navedeni cilj ispunjava u potpunosti.

Kod implementacije obnovljivih izvora energije tu se pronašao problem kod korisnika. Navedeno ulaganje nije pokazao interes od strane korisnika za niti jedan TO iz LRS LAG. Razlog tome može se reći da je nedovoljna informiranost korisnika o načinima i tipovima obnovljivih izvora energije ili nedovoljna visina potpore po korisniku koja bi „pokrila“ visoki trošak nabave opreme za korištenje obnovljivih izvora energije.

Iako za TO 7.4. pozitivan utjecaj na okoliš nije bio kriterij za odabir, ulaganja u malu infrastrukturu izravno doprinose ciljevima EU o zaštiti okoliša i poboljšanju lokalnih uvjeta zaštite okoliša te očuvanju ruralnog krajobraza. Stoga, unutar TO 7.4. ukupno je prijavljeno 11 projekata za ulaganje u malu infrastrukturu (dječja igrališta, opremanje društvenih domova te uređenje vatrogasnog doma) što čine jako dobar rezultat u pogledu doprinosa zaštiti okoliša.

4.3. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje rizika

Uvidom u LRS LAG-a utvrđeno je da prilikom izrade iste nije prikazana analiza rizika ni mjera za njihovo ublažavanje u provedbi LRS. Obzirom da to predstavlja vrlo važan čimbenik u provedbi LRS, potrebno je ukazati na njihovu važnost te ih uvrstiti prilikom izrade sljedeće LRS za razdoblje 2023. – 2027. godine. Kako bi se svejedno izvršila analiza rizika, u prilogu II. prikazano je nekoliko unutarnjih i nekoliko vanjskih rizika koju su nastali prilikom provedbe LRS te koje je aktivnosti LAG poduzeo kako bi iste ublažio.

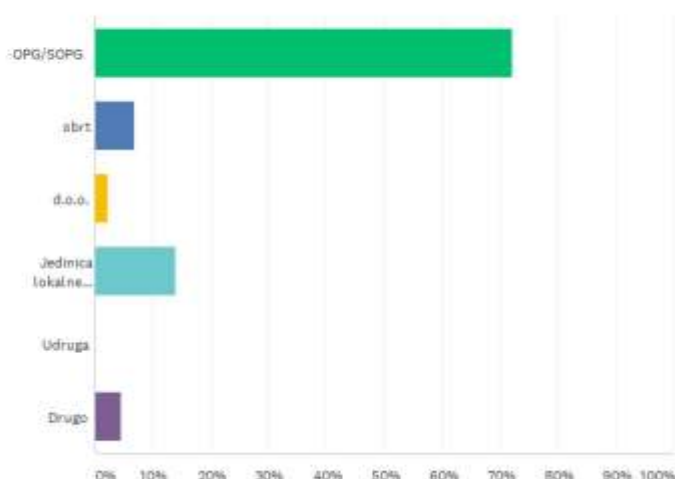
5. ANALIZA VANJSKOG OKRUŽENJA

5.1. Analiza provedenog anketiranja nositelja projekata LAG-natječaja

Anketni upitnik je strukturirani dokument kojeg čine unaprijed određena pitanja koja se postavljaju ispitaniku u izravnoj komunikaciji koja može biti u obliku intervjua (strukturirani intervjui), samostalnim ispunjavanjem upitnika, telefonski, poštom te putem interneta. Predmetni upitnik izvršen je putem elektroničke pošte a ispunjavanje se vršilo putem *link*-a. Anketni upitnik sadržavao je 11 pitanja, a cilj je bio prikupiti najvažnije podatke vezane uz provedbu LRS, zaključiti koliko je pojedini TO doprinio direktno Mjeri 19 LEADER iz PRR RH, te ujedno vrednovati ukupno zadovoljstvo ključnih dionika u ukupnom radu LAG-a i provedbe LRS. Prva 2 pitanja se odnose na osnovne informacije o korisniku i dob dok ostalih 9 pitanja se odnosi na pojedini TO iz LRS LAG-a te ostvarene ciljeve/prioritete te općeniti rad LAG-a.

Pitanje br. 1. Vi ste?

Q1 Vi ste?

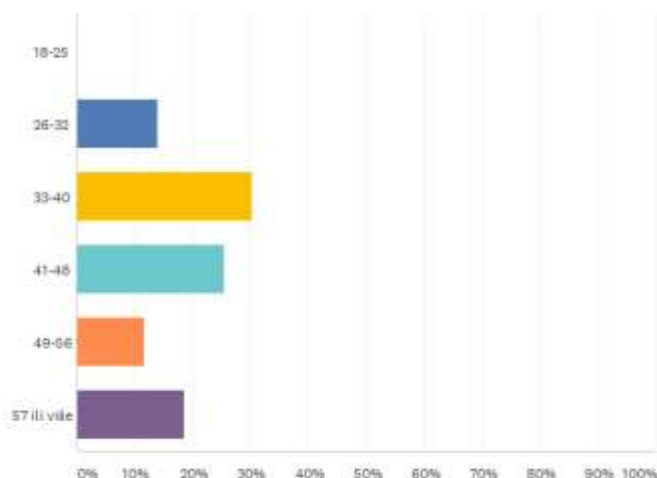
Vidljivo je da je od ukupno 43 ispitanika/korisnika njih 72,09% OPG, 6,98% je obrtnika, 2,33% d.o.o. te 4,65% je drugo. Veliki postotak OPG -a jest činjenica da najveći broj prijavitelja LAG-natječaja upravo OPG-ovi. To se odnosi na „male“ i „velike“ OPG-ove, odnosno OPG-ove čije su ekonomske veličine od 1.000,00 EUR do 50.000,00 EUR. Na području LAG-a uočljiv je veliki broj OPG-a ukoliko se pojedinac želi baviti poljoprivredom te nije praksa otvarati d.o.o. i/ili obrt. Razlog tome može se reći da je jednostavnost prilikom osnivanja OPG/SOPG-a, niski troškovi te jednostavnost oporezivanja.

Osim toga, LAG je 2018. i 2020. godine objavio LAG-natječaj TO 7.4. koji je namijenjen jedinicama lokalne samouprave te je stoga vidljiv veliki postotak, točnije 13,95% ispitanika su jedinice lokalne samouprave. Drugim riječima, od svih 11 jedinica lokalne samouprave koje su se prijavile na LAG-natječaj, anketna pitanja su odgovorila njih 6 što predstavlja reprezentativan uzorak.

Pitanje br. 2. Koliko imate godina?

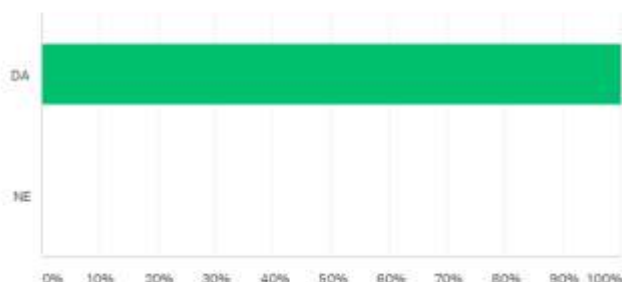
Q2 Koliko imate godina?

Od 43 ispitanika, njih 13,95% je između 26 i 32 godine, 30,23% je između 33 i 40 godina dok 25,58% je između 41 i 48 godina. To ukazuje na činjenicu da su se poljoprivredom najviše bave osobe između 30 i 45 godina. Osim toga, važno je napomenuti da i dalje vlada među populacijom stereotip da se poljoprivredom mora baviti muški spol. Nadalje, vidljivo je da se od 43 ispitanika njih 11,63% nalazi u dobi između 49 i 56 godina te svega 18,60% između 56 ili više. Razlog manjem postotku starijeg stanovništva može se reći da je veća informiranost mlađe populacije i prilagodba novitetima. Drugim riječima, mladi su informatički obrazovaniji te su lakše ispunili predmetni anketni upitnik dok to nije slučaj za starije osobe koje ne koriste računala.

Pitanje br. 3. Da li ste prijavili projekt na jedan natječaj LAG Sjeverna Istra?

Q3 Da li ste prijavili projekt na jedan natječaj LAG-a Sjeverna Istra ?

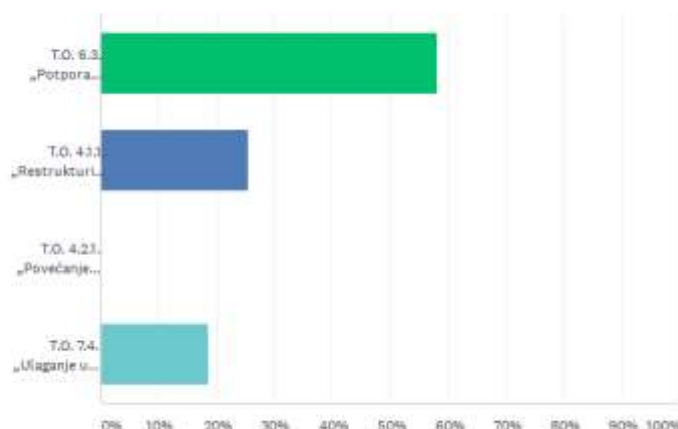

U okviru pitanja br. 3. vidljivo je da su svi ispitanici potvrdno odgovorili na pitanje da li su se javljali na LAG-natječaj.

Pitanje br. 4. Ukoliko ste odgovorili DA, na koji ste se LAG-natječaj javili?

Q4 Ukoliko ste odgovorili DA, na koji ste se LAG-natječaj javili?

Na LAG-natječaj za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ je odgovorilo ukupno 58,14% što čini znatno dva puta više nego na sljedeća dva LAG-natječaja. Svega 25,58% je odgovorilo da se javilo na LAG-natječaj za TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva“ te 18,60% na LAG-natječaj za TO 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“. Valja napomenuti da nema odgovora u okviru LAG-natječaja 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“ iz razloga što se na predmetni natječaj prijavilo ukupno 3 projekta, međutim administrativnom kontrolom LAG-a, utvrđeno je da niti jedan projekt ne zadovoljava uvjete natječaja.

Pitanje br. 5. Navedite što ste prijavili na LAG-natječaj

Q5 Navedite što ste prijavili na LAG-natječaj. (NAVESTI npr: izgradnja i/ili opremanje i/ili rekonstrukcija objekta za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda, malčer, traktor, freza gospodarska vozila i sl.)

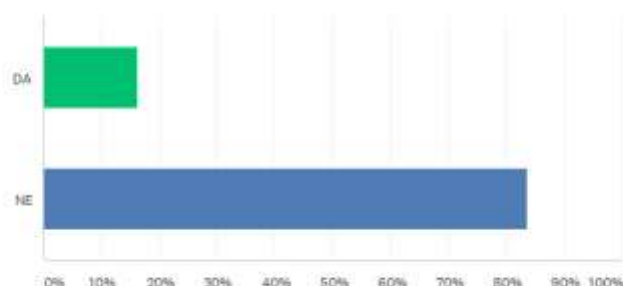
malčer izgradnja dječjeg igrališta atomizer za Traktor
 Izgradnja opremanje Kupnja dječjeg igrališta u Nabava

Vidljivo je da je temeljem pitanja br. 5 najzastupljenija riječ traktor, pa zatim malčer i na kraju dječje igralište i atomizer. Može se zaključiti da je najzastupljenija nabava poljoprivredne mehanizacije i kao takva najtraženija. Dječja igrališta se odnose na LAG-natječaj TO 7.4. gdje je od ukupno 11 projekata, njih 7 prijavilo ulaganje u izgradnju i opremanje dječjih igrališta.

Pitanje br. 6. Da li ste projektom planirali/naveli zaposlenje nove osobe na svom OPG/SOPG-u/obrtu/d.o.o./JLS?

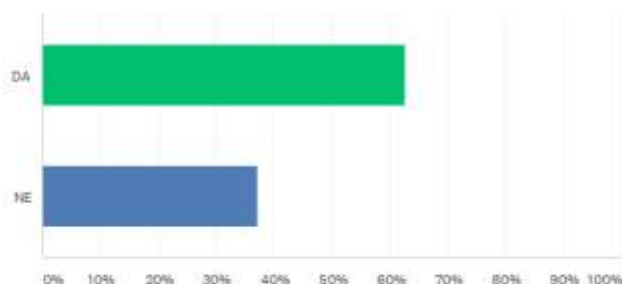
Q6 Da li ste projektom planirali/naveli zaposlenje nove osobe na svom OPG-u/SOPG-u/obrtu/d.o.o./JLS ?

Nadovezujući se na prijašnje pitanje, jasno je da korisnici koju su se javili na pojedini LAG-natječaj neće zapošljavati nove zaposlenike. Razlog tome može se reći da je niska stope potpore po projektu i sama svrha projekta. Drugim riječima, projekti se odnose na kupnju najčešće 1 poljoprivredne mehanizacije koje su nužne za daljnji rad i opstanak OPG/SOPG-a/obrta/d.o.o. i sl. i isti nisu u mogućnosti pridonijeti novom zaposlenju. No, 16,28% ispitanika odgovorilo je pozitivno na navedeno pitanje. To su korisnici koji posjeduju veće OPG-ove te već posjeduju barem 1 zaposlenu osobu. Uvažavajući činjenicu da su projekti koji su prijavljeni na LAG-natječaje *soft* projekti, odnosno projekti koji nisu veći od 30.000,00 EUR, valja zaključiti da takvi projekti najčešće ne predviđaju trošak novozaposlene osobe.

Pitanje br. 7. Da li ste projektom uveli inovaciju u Vaš OPG/SOPG/obrt/d.o.o.?

Q7 Da li ste projektom uveli inovaciju u Vaš OPG/SOPG/obrt/d.o.o.?

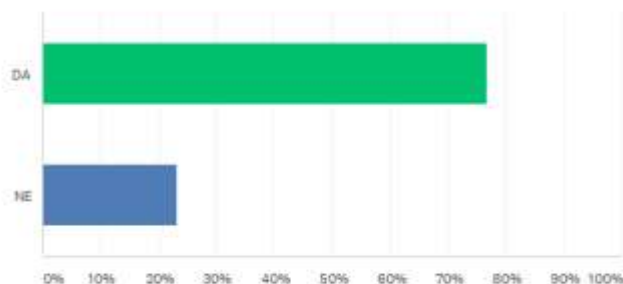

Od ukupno 43 ispitanika koji su sudjelovali ispunjavanjem anketnog upitnika njih 62,79% je pozitivno odgovorilo na predmetno pitanje te 37,12% je negativno odgovorilo. Uvođenje inovacije na vlastitom poljoprivrednom gospodarstvu se u kontekstu LAG-natječaja odnosilo na uvođenje novih tehnologija u proizvodnji koje doprinose smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda, ali i inovativne prakse u pružanju lokalnih osnovnih usluga kroz ciljane investicije. Budući da su gotovo svi korisnici koju su se prijavili na LAG-natječaj prijavili ulaganje u kupnju poljoprivredne mehanizacije i opreme, može se zaključiti da više od 50% ispitanika doprinijelo je inovaciji na LAG-području.

Pitanje br. 8. Planirate povećati prihode temeljem prijavljenog projekta?

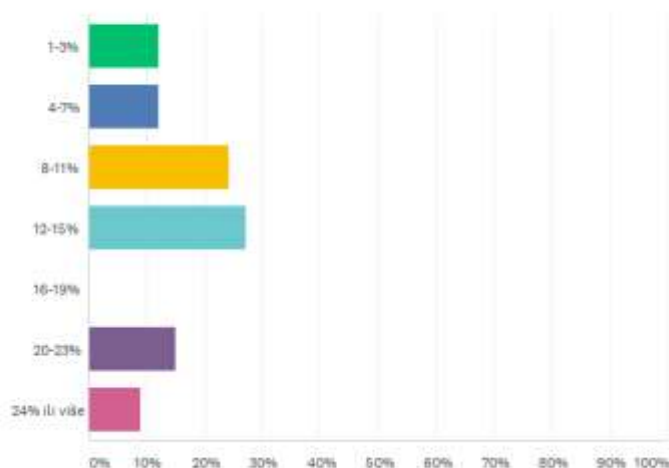
Q8 Planirate li povećati prihode temeljem prijavljenog projekta?

Vidljivo je da će 76,74% ispitanika temeljem prijavljenog projekta ostvariti povećanje ukupnih prihoda na svom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu. Nadalje, njih 23,26% je navelo da neće povećati prihode, što čini 10 od 43 ispitanika.

Pitanje br. 9. Ukoliko je odgovor DA, koji je postotak povećanja prihoda temeljem prijavljenog projekta kojeg planirate postići?

Q9 Ukoliko je odgovor DA, koji je postotak povećanja prihoda temeljem prijavljenog projekta kojeg planirate postići ?

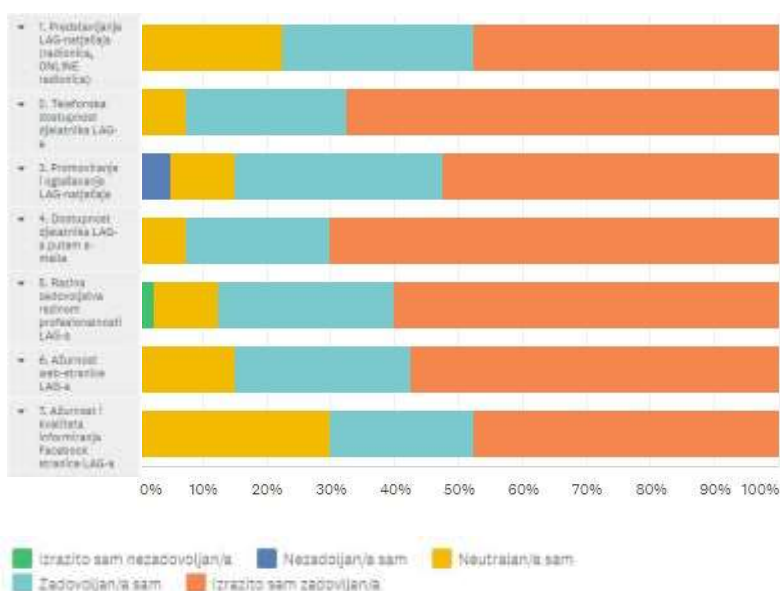

Većina ispitanika (27,27%) smatra da će im se prihod povećati između 12% i 15%, što predstavlja izrazito visoki postotak. Njih 12,12% smatra da će im se prihod povećati između 1% do 3%, 12,12% između 4% i 7%, 24,24% smatra da će im se prihodi povećati između 8% i 11%. Od 33 ispitanika njih 8 smatra da će im se prihodi povećati više od 20%, što predstavlja izuzetno dobar rezultat. Naime, treba uzeti u obzir da su navedeni korisnici mali poljoprivrednici koji nemaju visoke godišnje prihode te uvođenjem nove

mehanizacije i opreme svakako će doprinijeti povećanju proizvodnje i time povećanje prihoda. Ispitanici koji su naveli povećanje prihoda između 1% i 8% su veći poljoprivrednici kojima kupnja nove opreme ili mehanizacije neće znatno promijeniti proizvodnju pa ni prodaju na godišnjoj razini.

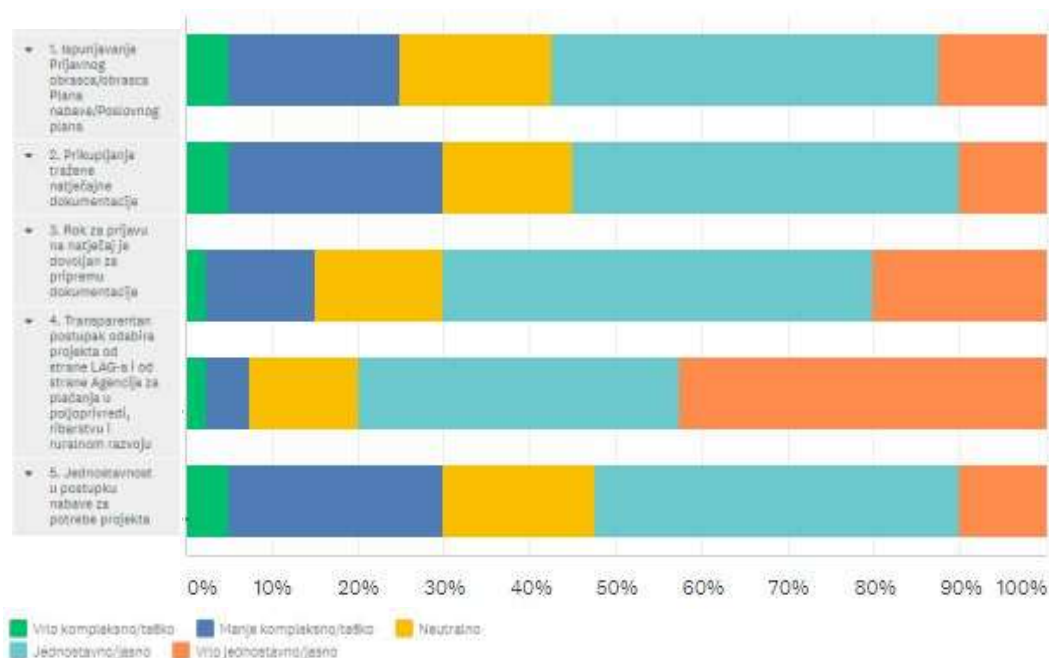
Pitanje br. 10. Molimo Vas da vrednujete kvalitetu informiranja i razinu informiranosti koju ste primili od strane LAG-a u vezi LAG-natječaja

Ispitanici su prilikom vrednovanja predmetnog pitanja imali raspon ocjene od 1 do 5, gdje je 1 predstavljao izrazito negativan stav a 5 je predstavljao izrazito pozitivan stav. Za 1. pitanje koje je vezano na razinu zadovoljstva prilikom predstavljanja LAG-natječaja od strane djelatnika LAG-a vidljivo je da su korisnici izrazito zadovoljni (47,50%) te je njih 30% zadovoljno i svega 22,5% je izrazilo neutralni stav. Ono što je važno istaknuti jest činjenica da su ispitanici izrazito zadovoljni uslugom LAG djelatnika i njihovim radom. Također, važno je istaknuti da su najzadovoljniji dostupnošću djelatnika putem elektroničke pošte.

Pitanje br. 11. Molimo Vas da vrednujete razinu kompleksnosti prijave na LAG-natječaj LAG-a Sjeverna Istra

Iz predmetnog pitanja je jasno kako je pretežito svim ispitanicima jednostavno pisanje i provedba projekata sufinanciranih iz LAG-natječaja te smatraju da je cijeli administrativni postupak od strane LAG djelatnika transparentan i brz. Osim toga, njih 80% smatra da je rok za prijavu projekata dovoljan za pripremu dokumentacije i pisanje projekta. To govori kako provedba LRS pridonosi pozitivne stavove korisnika za provedbu projekata sufinanciranih sredstvima EU fondova.

5.2. Analiza nacionalnih i drugih regulativa

Cjelokupni proces provedbe LRS LAG-a kao i rad LAG-a regulirani su temeljnim Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. – 2020. te nacionalnim pravilnicima koji reguliraju provedbu mjera PRR RH-a. U Tablici 17. prikazani su svi pravilnici sa svojim izmjenama i dopunama a tiču se provedbe M19.

Tablica 17. Popis Pravilnika za provedbu M19 unutar PRR RH-a

Naziv dokumenta	Br. NN	Datum objave
Pravilnik o provedbi Podmjere 19.1. "Pripremna pomoć" u okviru Mjere 19. "LEADER - CLLD" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.	NN 43/2015	17.04.2015.

Pravilnik o provedbi Podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, Podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i Podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 47/2016	10.05.2016.
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi Podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, Podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i Podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar Mjere 19. »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 108/2016	23.11.2016.
Pravilnik o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 96/2017	27.09.2017.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije« podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 53/2018	08.06.2018.
Pravilnik o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 91/2019	24.09.2019.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 37/2020	27.03.2020.

Osim gore navedenih krovnih dokumenata, LAG se prilikom objave LAG-natječaja i svojih internih akata vodio smjernicama i vodičima zadanih od strane APPRRR.

Tablica 18. Popis Smjernica za provedbu postupka odabira projekata - APPRRR

Naziv dokumenta	Nadležno tijelo	Datum objave
Smjernice za provedbu postupka odabira projekta, v. 1.0.	APPRRR	31.01.2018.
Smjernice za provedbu postupka odabira projekta, v. 1.1.	APPRRR	10.10.2018.

Smjernice za provedbu postupka odabira projekata (u daljnjem tekstu: Smjernice) usklađene su s EU i nacionalnim zakonodavstvom i sadržavaju pravila prilikom izrade internih procedura LAG-ova temeljem članka 38. Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN br. 91/2019; u daljnjem tekstu: Pravilnik) i članka 6. Sporazuma o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera (u daljnjem tekstu: Sporazum o suradnji) između APPRRR i LAG-ova.

Smjernicama je definiran postupak odabira projekata koji se sastoji od sljedećih aktivnosti:

1. priprema i objava LAG natječaja,
2. podnošenje, zaprimanje i otvaranje Zahtjeva za potporu,
3. administrativna kontrola projekata (Analiza 1),
4. ocjenjivanje projekata (Analiza 2) i

5. odabir projekata od strane upravnog odbora LAG-a (u daljnjem tekstu: UO LAG-a).

Glavni je cilj Smjernica učiniti provedbu LRS jednoznačnom i jasnom te olakšati uspostavu kontrolnog mehanizma na LAG razini.

Sukladno Smjernicama pa tako i Sporazumom o suradnji, LAG nije u mogućnosti objavljivati LAG-natječaje prije zaprimanja službene Aktivacije pojedinog TO od strane APPRRR. Kako bi bio jasniji koncept slanja pojedinih Aktivacija od strane APPRRR, u Tablici 19. prikazan je kronološki slijed slanja Aktivacija za svaki TO.

Kod podnošenja Zahtjeva za potporu za odabrane projekte na LAG-razini i daljnju provedbu odabranih projekata relevantan je i odgovarajući natječaj za provedbu pojedinih TO unutar LRS. Kao što je navedeno u poglavlju 2.1.1., temeljni razlog brisanja većinu TO od strane LAG-a jest nemogućnost provedbe inicijalno odabranih TO, odnosno neusklađenost Aktivacije TO s inicijalnim Planom provedbe. Drugim riječima, APPRRR nikada nije navedene TO objavljivala.

Tablica 19. Popis Aktivacija objavljenih od strane APPRRR do 2020. godine

TO iz PRR RH 2014. – 2020.	TO iz LRS LAG-a 2014. – 2020.	Datum slanja paketa Aktivacije za TO od strane APPRRR	Datum objave Natječaja za provedbu TO unutar LRS LAG-a 2014. – 2020. od strane APPRRR
6.3.1.	6.3.	09.02.2018.	03.08.2018.
7.4.1.	7.4.	29.06.2018.	20.02.2019.
4.2.1.	4.2.1.	05.12.2018.	02.10.2019.
4.1.1.	4.1.1.	01.02.2019.	04.10.2019.
6.1.1.	6.1.	11.10.2019.	17.07.2020.
6.4.1.	-	04.11.2020.	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju
8.5.2.	-	Nema aktivacije od strane APPRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju
3.1.1.	3.1.	Nema aktivacije od strane APPRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju
4.1.3.	-	Nema aktivacije od strane APPRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju
4.4.1.	-	Nema aktivacije od strane APPRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju
16.4.1.	16.4.	Nema aktivacije od strane APPRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan od strane APPRRR u predmetnom evaluacijskom razdoblju

6. PROVEDBENI KAPACITETI LAG-A SJEVERNA ISTRA

Sukladno Statutu udruge, LRS i drugim internim aktima, provedbene kapacitete LAG-a čine sva relevantna tijela udruge i ljudski kapaciteti zaduženi za djelovanje udruge i obavljanje njenih temeljnih zadaća.

Tijela LAG-a su sljedeći:

- Skupština
- Upravni odbor
- Predsjednik i Dopredsjednik
- Komisija za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata
- Voditelj
- LAG djelatnici

6.1. Skupština

Skupština LAG-a je predstavništvo i najviše tijelo upravljanja LAG-a. Rad Skupštine temelji se na odredbama Uredbe EU 1303/2013 te Delegirane uredbe Komisije EU 240/2014 koje se odnose na lokalno razvojno partnerstvo koje provodi lokalni razvoj pod vodstvom zajednice. Skupština odlučuje pravovaljano kada niti predstavnici javne vlasti, definirano u skladu s nacionalnim pravilima Republike Hrvatske, niti bilo koja pojedinačna interesna skupina, ne ostvaruje više od 49% glasačkih prava, a temeljem čl. 32 Uredbe EU 1303/2013. U kontekstu usvajanja LRS i njene izmjene/dopune te Plana provedbe, u Tablici 20. su prikazane sve sjednice Skupštine koje se tiču istoga.

Tablica 20. Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Sjeverna Istra vezanih za postupak izmjene/usklađenja LRS u razdoblju od 2017. – 2020. godine

R. br.	Datum sjednice	Naziv Odluke
1.	18.12.2017.	Odluka o usvajanju izmjene/usklađenja LRS LAG-a 2014. – 2020. i Odluka o usvajanju izmjene/usklađenja Plana provedbe LRS 2014. – 2020.
2.	20.05.2019.	Odluka o usvajanju 1. izmjene LRS LAG-a 2014. – 2020. i Odluka o usvajanju 1. izmjene Plana provedbe LRS 2014. – 2020.
3.	23.12.2019.	Odluka o usvajanju 2. izmjene LRS LAG-a 2014. – 2020. i Odluka o usvajanju 2. izmjene Plana provedbe LRS 2014. – 2020.
4.	17.09.2020.	Odluka o usvajanju 3. izmjene LRS LAG-a 2014. – 2020. i Odluka o usvajanju 3. izmjene Plana provedbe LRS 2014. – 2020.

6.2. Upravni odbor

Upravni odbor LAG-a (u daljnjem tekstu: UO) je kolektivno i koordinativno tijelo LAG-a koje organizira i obavlja tekuće poslove LAG-a između dvije sjednice Skupštine te donosi odluke iz svoje nadležnosti. Rad UO-a temelji se na odredbama Uredbe EU 1303/2013 te Delegirane uredbe Komisije EU 240/2014 koje se odnose na lokalno razvojno partnerstvo koje provodi lokalni razvoj pod vodstvom zajednice.

UO sudjeluje u svim fazama provedbe LAG-natječaja i odabira projekta, odnosno:

- a) donosi interne akte i procedure vezane uz postupak odabira projekta,
- b) usvaja tekst LAG-natječaja i njegove izmjene, uključujući sve priloge i obrasce te
- c) donosi Odluke o odabiru/odbijanju projekata.

UO LAG-a trenutno broji 13 članova i to:

- 3 člana iz javne interesne skupine, što čini 23% zastupljenosti
- 5 člana iz gospodarske interesne skupine, što čini 38,4% zastupljenosti i
- 5 člana iz civilne interesne skupine, što čini 38,4% zastupljenosti.

Važno je napomenuti da je 54% predstavnica članova UO ženskog spola. U Tablici 21. prikazane su sve evidentirane izmjene članova UO od razdoblja od 2017. – 2020. godine te izmjena broja članova. Radi bolje i efikasnije operativnosti UO tijekom razdoblja od 2017. do 2020. godine, UO se nije brojčano mijenjao čim je kontinuirano ispunjavao uvjete prihvatljivosti temeljem kojeg je i odabran.

Tablica 21. Evidentirane i odobrene izmjene članova UO tijekom razdoblja 2017. – 2020. godine

r. br.	Datum donošenja Odluke od strane Skupštine LAG-a	Datum podnošenja Zahtjeva za promjenu	Datum donošenja Odluke o odobrenju izmjene od strane APPRRR	Naziv promjene
1.	18.12.2017.	22.12.2017.	11.01.2018.	Odluka o razrješavanju dužnosti dva člana UO iz gospodarskog sektora i civilnog sektora
2.	18.12.2017.	22.12.2017.	11.01.2018.	Odluka o imenovanju dva nova člana UO iz redova gospodarskog i civilnog sektora
3.	20.05.2019.	26.06.2019.	19.07.2019.	Odluke o imenovanju novih članova UO LAG-a Sjeverna Istra
4.	23.12.2019.	27.12.2019.	11.02.2020.	Odluka o razrješavanju jednog člana UO iz redova gospodarskog sektora
5.	23.12.2019.	27.12.2019.	11.02.2020.	Odluka o izboru novog člana UO iz redova gospodarskog sektora

Kao što je spomenuto u prethodnom stavku, UO je sudjelovao u svim fazama provedbe do sada raspisanih LAG-natječaja i u odabiru/odbijanju projekata na LAG razini. Naveden delegirane obveze utemeljene su u Sporazumu između LAG-a i APPRRR. U Tablici 22. prikazane su sve Odluke UO-a a koje se odnose na LAG-natječaje.

Tablica 22. Popis Odluka UO LAG-a Sjeverna Istra vezanih za postupak provedbe LRS LAG-a u razdoblju od 2017. – 2020. godine

R.br.	Datum održavanja sjednice	Naziv Odluke
1.	21.02.2018.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“
2.	06.03.2018.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja TO 6.3. zajedno s priložima i obrascima
3.	05.06.2018.	Odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaja za TO 6.3.
4.	04.07.2018.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“
5.	10.08.2018.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja za TO 7.4.
6.	27.08.2018.	Odluka o odobrenju izmjene LAG-natječaja za TO 7.4.
7.	17.12.2018.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“
8.	31.01.2019.	Odluke o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaj za TO 7.4.

9.	14.02.2019.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“
10.	22.03.2019.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja za TO 4.2.1.
11.	04.07.2019.	Odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaj za TO 4.2.1.
12.	04.07.2019.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“, verzija 2.0.
13.	09.08.2019.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja TO 6.3., verzija 2.0. zajedno s priložima i obrascima
14.	11.10.2019.	Odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaj za TO 4.1.1.
15.	24.12.2019.	Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za TO 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“, verzija 2.0.
16.	17.02.2020.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja za TO 7.4., verzija 2.0. zajedno sa svim priložima i obrascima
17.	16.03.2020.	Odluka o odobrenju izmjene LAG-natječaja za TO 6.3., verzija 2.1.
18.	01.10.2020.	Odluka o odobrenju izmjene LAG-natječaja za TO 6.3., verzija 2.2.
19.	01.10.2020.	Odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaj za TO 6.3., verzija 2.2.
20.	01.10.2020.	Odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na LAG-natječaj za TO 7.4., verzija 2.0.
21.	16.11.2020.	Odluka o odobrenju LAG-natječaja za TO 4.1.1., verzija 2.0. zajedno sa svim priložima i obrascima

6.3. Predsjednik i Dopredsjednik

Sukladno Statutu LAG-a, Predsjednika i Dopredsjednika LAG-a bira Skupština na mandat od četiri godine s mogućnošću ponovnog izbora na istu dužnost. Osnovne funkcije Predsjednika su:

- zastupanje LAG-a
- sazivanje sjednica UO i Skupštine LAG-a
- predsjedanje sjednicama i rukovođenje radom UO-a
- sklapanje ugovora i poduzima druge pravne radnje u ime i za račun LAG-a
- i dr.

Od osnivačke sjednice Skupštine LAG-a imenovan je g. Anteo Milos u funkciji Predsjednika LAG-a dok Dopredsjednik je imenovan g. Siniša Žulić. Svoje su mandate započeli 2012. godine te su ponovno izabrani na izbornim Skupštinama 2016. godine i 2019. godine.

6.4. Komisija za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata

Komisija za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata (u daljnjem tekstu: Komisija) je tijelo LAG-a koje razmatra i donosi odluku po prigovorima na odluke UO-a u postupku odabira projekata u sustavu provedbe decentralizirane raspodjele javnih sredstava kojim upravlja LAG. Rad Komisije temelji se na odredbama Uredbe EU 1303/2013 te Delegirane uredbe Komisije EU 240/2014 koje se odnose na lokalno razvojno partnerstvo koje provodi lokalni razvoj pod vodstvom zajednice.

Komisija LAG-a je u razdoblju od 2017. – 2020. godine zasjedala samo jednom za jedan službeno podnesen prigovor od strane prijavitelja na LAG-natječaj. Prigovor prijavitelja odnosio se na provedenu administrativnu kontrolu unutar LAG-natječaja za TO 4.2.1. objavljenog 2019. godine. Prilikom

odlučivanja po predmetnom prigovoru Komisija se sastala i jednoglasno donijela odluku da je prigovor neosnovan te istoga nisu prihvatili. U Tablici 23. su prikazani podaci sa održane sjednice Komisije i naziv Odluke.

Tablica 23. Popis aktivnosti Komisije u razdoblju 2017. – 2020. godine

r. br.	Datum sjednice Komisije	Naziv LAG-natječaja sukladno LRS LAG-a	Naziv Odluke Komisije
1.	29.08.2019.	LAG-natječaj za TO 4.2.1.	Odluka o odbijanju prigovora podnesenog 02.08.2019. godine

6.5. Ured LAG-a „Sjeverna Istra“

Ured LAG-a je od 2012. do 2016. godine imao samo imenovanog Tajnika – Voditelja bez zasnivanja radnog odnosa, budući da je isti bio zaposlen u Gradu Novigradu. Obzirom da LAG u razdoblju od 2012. do 2016. nije bio službeno odabran od strane Ministarstva poljoprivrede unutar Mjere 202 „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“, LAG nije zapošljavao djelatnike jer nije imao financijskih mogućnosti. No 2016. godine LAG izrađuje novu LRS te temeljem iste LAG je službeno odabran od strane Ministarstva poljoprivrede. Drugim riječima, LAG-u su odobrene sredstva za pokretanje ureda i zapošljavanje djelatnika. U lipnju 2016. godine LAG je zaposlio 3 djelatnika među kojima i jednog Tajnika – Voditelja na puno radno vrijeme. Izraženo kroz FTE¹ na poslovima provedbe LRS to je iznos od 3,0 zaposlenika. Od 2016. godine ured LAG se nalazi u Novigradu, ulica Rijeke Boljunčice 3, na I. katu zgrade tvrtke Istarski Vodovod d.o.o.

U sjedištu LAG-a nalaze se arhive LAG-a, te svi zaposlenici LAG-a ureduju u navedenom uredu. Rad s korisnicima organizira se na način da se stranke primaju u uredu LAG-a ili na području LAG-a (prostorije JLS-a). U provedbi aktivnosti animacije poput predstavljanja LAG-natječaja i/ili održavanja informativnih radionica iste se održavaju na području LAG-obuhvata.

LAG je 2017. godine imao manji broj zaposlenika na puno radno vrijeme na poslovima provedbe LRS i drugim administrativnim poslovima potrebnim za rad udruge. Navedeno je nastalo iz razloga što se iste godine osnovao FLAG Pinna nobilis te je jedna djelatnica prebačena na radno mjesto u FLAG-u Pinna nobilis dok je Voditeljica bila zaposlena na pola radnog vremena u LAG-u i pola radnog vremena u FLAG-u. Izraženo kroz FTE na poslovima provedbe LRS kroz 2017. godinu raspoređeno je 1,5 zaposlenika.

U 2018. godini broj zaposlenika raste budući da je započeo proces provedbe LAG-natječaja, odnosno slanje Aktivacije od strane APPRRR-a. Time je LAG iskoristio mjeru HZZO-a „Zapošljavanje bez zasnivanje radnog odnosa“ i zaposlio jednu osobu na puno radno vrijeme. Stoga, kroz cijelu 2018. godinu LAG broji ukupno 3 zaposlene osobe među kojima jedna osoba na nepuno radno vrijeme. Izraženo kroz FTE na poslovima provedbe LRS kroz 2018. godinu raspoređeno je 2,5 zaposlenika.

Kroz cijelu 2019. godinu ukupan broj zaposlenih u LAG-u bio je 3. Od toga 2 osobe bile su zaposlene na puno radno vrijeme a jedan na nepuno radno vrijeme (50% radnog vremena). Iste osobe bile su zadužene za poslove vezane za provedbu LRS i općeniti rad ureda LAG-a.

¹ FTE (Full Time Equivalent) – ekvivalent punog radnog vremena koristi se kao relevantan izračun pokazatelja zaposlenih u organizacijama sa zaposlenicima koji rade kreće od punog radnog vremena.

U 2020. došlo je do promjene u broju zaposlenih budući da je u veljači 2020. godine Voditelj dao ostavku te je imenovan novi Voditelj. Osim toga, ukupni broj zaposlenih se smanjio sa 3 na 2 osobe na puno radno vrijeme. Obzirom na obim posla i odgovornosti koje LAG ima, navedena broja nije zadovoljavajuća. U Tablici 24. prikazane su sve kretnje djelatnika unutar LAG-a u razdoblju od 2017. – 2020.

Tablica 24. Analiza broja djelatnika u LAG-u u razdoblju od 2017. – 2020. godine

r. br.	Godina	Broj zaposlenika (iznos FTE)	Puno/nepuno radno vrijeme	Funkcija/naziv radnog mjesta
1.	2017.	3,0	Puno radno vrijeme	1 osoba: Tajnik – Voditelj 2 osobe: stručni suradnik u LAG-u
2.	2018.	2,5	2 osobe na puno radno vrijeme i 1 osoba na pola radnog vremena	1 osoba: Voditelj 2 osobe: stručni suradnik u LAG-u
3.	2019.	2,5	2 osobe na puno radno vrijeme i 1 osoba na pola radnog vremena	1 osoba: Voditelj 2 osobe: stručni suradnik u LAG-u i stručni suradnik za provedbu LEADER-a
4.	2020.	2	Puno radno vrijeme	1 osoba: Voditelj 1 osoba: stručni suradnik za provedbu LEADER-a

7. DODANA VRIJEDNOST PROVEDBE LRS LAG-A „SJEVERNA ISTRA“

U okviru realizacije dodane vrijednosti provedbe LRS LAG-a, LAG je sudjelovao u predmetnom razdoblju u 2 projekta koji su sufinancirani sredstvima iz PRR RH-a za razdoblje 2014. – 2020. i to: projekt „Domaće od malih nogu“ sufinanciran sredstvima iz Podmjere 19.3. te „Staza tartufa“ sufinancirana sredstvima iz Podmjere 8.5.

Zajednički projekt pod nazivom „Domaće od malih nogu – stvaranje preduvjeta za uvođenje lokalnih namirnica u odgojno – obrazovnim ustanovama Istarske županije“ je službeno prijavljen na natječaj APPRRR za Podmjeru 19.3. u siječnju 2019. godine s ukupnom alokacijom od 703.155,16 HRK dok alokacija za LAG je iznosio 291.088,88 HRK. Ciljevi projekta su:

- analizirati postojeće stanje u pogledu poljoprivredno – prehrambenih resursa i potrebe za istima u odgojno – obrazovnim ustanovama te ponuditi moguća rješenja za uvođenje lokalnih proizvoda u istima na području Istarske županije,
- educirati i osvijestiti osoblje predškolskih i osnovnoškolskih ustanova, roditelje i djecu vrtičke i osnovnoškolske dobi o važnosti konzumiranja lokalnih namirnica i proizvoda po konceptu „0 kilometara“,
- upoznati lokalne OPG-ove s mogućnostima i izazovima provedbe koncepta „0 kilometara“ te
- povećati svijest lokalne zajednice o koristima i prednostima koncepta „0 kilometara“.

Aktivnosti LAG-a unutar projekta bile su:

1. Izrada studije o mogućnostima povećanja potrošnje te uvođenja novih namirnica i proizvoda lokalnih poljoprivrednih proizvođača u odgojno-obrazovne ustanove;
2. Izrada vizualnog identiteta projekta;
3. Stručna radionica za kuharsko osoblje predškolskih i osnovnoškolskih odgojno-obrazovnih ustanova
4. Mentorstvo za kuharsko osoblje u objektima predškolskih i osnovnoškolskih odgojno-obrazovnih ustanova;
5. Radionica za odgajatelje predškolskih ustanova s područja LAG-a uključenih u provedbu projekta
6. Izrada i produkcija edukativnih filmova za predškolsku djecu odgojno – obrazovnih ustanova s područja LAG-a;
7. Izrada promotivnih i edukativnih materijala poput kuharskih priručnika za djecu.

Cijela provedba projekta isplanirana je i provedena tijekom 2020. godine (radionice, mentorstvo, promotivni materijali i studija) dok edukativni filmovi će se odraditi u travnju 2021. godine čime će projekt službeno i završiti.

Osim predmetnog projekta, LAG je 2016. godine prijavio projekt „Staza tartufa“ u suradnji sa Gradom Buzet. Predmet ulaganja bila je uspostava i uređenje edukativne staze koja se uredila u naselju Vrh kod Buzeta koja je poznata po staništima tartufa. Projektom se postiglo podizanje svijesti o važnosti tartufa za to područje kao eno – gastronomskom ponudom cijele Istre. Ukupna vrijednost projekta je 140.360,84 HRK a provedba projekta službeno je započela početkom travnja 2018. godine te je službeno završila

15.01.2020. godine. Projektom se uredilo 500m šumskog puta, postavile 4 edukativne dvojezične ploče zajedno sa urbanom opremom (koševi za smeće, klupe i signalne ploče unutar naselja Vrh).

LAG je tijekom provedbe LRS za razdoblje 2014. – 2020. godine imao i drugih izvora financiranja koji su bili namijenjeni provedbi različitih *soft* projekata i to:

- Aromatika;
- Uvod u upravljanje pokrovnim usjevima;
- Institucionalna potpora razvoju poslovanja LAG-a za 2019. godinu te
- Institucionalna potpora razvoju poslovanja LAG-a za 2020. godinu.

Realizacijom gore navedenih projekata postigao se rezultat povećanja prihoda LAG-a iz drugih izvora financiranja i to u ukupnom iznosu od 4%. Sredstva su bila dodijeljena od strane Istarske županije te su bila namjenska. LAG je u razdoblju od 2017. do 2020. zaprimio sredstva za ukupno 4 (četiri) projekata temeljem potpisanih Ugovora za provedbu projekata.

LAG do 2020. godine nije prijavljivao druge projekte niti je bio u partnerstvu u nekom drugom projektu iz EU fondova.

Specifičnost područja LAG-a je da se na istom području obuhvata, osim provedbe Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj provodi se i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo kroz FLAG Pinna nobilis. Sukladno partnerskom sporazumu Europske komisije i Republike Hrvatske, upravo je LAG „Sjeverna Istra“ pokrenuo inicijativu osnivanja FLAG-a Pinna nobilis te mu pružio tehničku pomoć u procesu uspostavljanja organizacije i akreditacije za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu.

U pogledu održavanja animacijskih aktivnosti, LAG je osim edukacija članova, volontera, djelatnika i javnosti organizirao dva studijska posjeta primjerima dobre prakse u razdoblju od 2017. do 2020. godine.

U studenome 2017. godine zaposlenici i članovi LAG-a „Sjeverna Istra“ su sudjelovali na studijskom putovanju u Litiju, Slovenija. Studijski je posjet organiziran kako bi se sudionicima omogućio stvarni uvid u primjere dobre prakse Lokalne akcijske skupine (LAS) Srce Slovenije u sklopu njihove LRS. Naime, posjetom se stekao detaljan uvid u aktivnosti, strukturu te trenutnu fazu provedbe njihovog LRS-a kao i u projekte koji su realizirani i financirani putem LAS-natječaja. Osim što su usvojena temeljna znanja o procesu pripreme i objave natječaja, sudionici su mogli povezati dosadašnje teorijsko znanje s primjerima u praksi. Također, posjetili su dovršene projekte financirane u sklopu LRS-a koji su srodni projektima koji bi se mogli provoditi na području LAG-a „Sjeverna Istra“.

Sudionici su posjetili sljedeće lokacije:

- Farmu Pr 'Krač na kojoj je posjećena izložba autohtonih posuda i oruđa, prostorija za proizvodnju domaće rakije te galerija gdje se redovito održavaju kulturne večeri i izložbe.
- Domaćinstvo Škundrc u sklopu kojeg su vlasnici, pomoću sredstava dobivenih prijavom na LAS-natječaj, pretvorili dio domaćinstva u prostor za održavanje radionica izrade predmeta od gline i ovčje vune.
- Geometrijsko središte Slovenije, Geossu te farmi Korošec gdje su polaznici mogli vidjeti kako izgleda još jedan financiran i realiziran projekt u sklopu LRS-a. Obitelj Korošec je putem LAS-natječaja realizirao projekt eko-podrma kojeg koristi kao kušaonicu domaćih proizvoda.

Sudionici su putem evaluacijskih listića iskazali vlastito zadovoljstvo studijskim posjetom. Posjeti „malim“ projektima financiranim sredstvima LAS-a, prikupljanje ideja za razvijanje vlastitih projekata, posjet primjerima dobre prakse, razmjena iskustva i informacija neka su od mišljenja koja su sudionici izdvojili kao najkorisnije u sklopu studijskog posjeta. Što se tiče onoga što je moglo biti bolje, sudionici su izdvojili stjecanje detaljnijih informacija o samom procesu pripreme i objave LAS-natječaja kao i odabira projekata te više informacija od predstavnika slovenskih OPG-a o postupku prijave na LAS-natječaj.

U lipnju 2018. godine su zaposlenici i članovi UO LAG-a sudjelovali na dvodnevnom studijskom putovanju u Sarentino (Italija). Studijski je posjet organiziran od strane LAG-a „Sjeverna Istra“, LAG-a „Istočna Istra“ i talijanskog LAG-a „Alpi di Sarentino“ kako bi se steklo međunarodno iskustvo u uspostavi procedura za provedbu LRS-a. Tijekom dvodnevnog studijskog putovanja posjetili su se projekti financirani i realizirani u sklopu LRS LAG-a „Alpi di Sarentino“. U sklopu studijskog posjeta posjećeni su sljedeći projekti:

- Napušteno seosko gospodarstvo Rohrerhaus koje je preuređeno u muzej.
- Catering usluga poljoprivrednica iz Sarentina – 2005. godine poljoprivrednice iz Sarentina osnovale su zadrugu i udružile su se u zajedničkom projektu kojim su odlučile započeti vlastitu catering uslugu tipičnih lokalnih jela s jednostavnim, ukusnim i originalnim proizvodima, karakterističnim za njihovo područje.
- Centar grada Sarentino – predstavljanje projekta obnove centra grada.
- Sjedište LAG-a „Alpi di Sarentino“ – prezentacije o aktivnostima i funkcioniranju triju LAG-ova. LAG-ovi su ukratko predstavili svoj nastanak i strukturu te su razgovarali o objavi LAG-natječaja i o trenutnoj fazi provedbe LRS.
- Posjet lokalnom agroturizmu i projektu promoviranja i održavanja visoke kvalitete mesa doline Sarentino – u okviru projekta je izrađen gospodarski objekt za uzgajanje i držanje domaćih životinja.
- Posjet tvornici Oberhoeller te projektu proizvodnje čokolade – razgledavanje prostorije i postrojenja koje se koriste za proizvodnju čokolade.
- TREHS kozmetika – projekt pokrenut od strane mladih lokalnih poduzetnika kako bi promovirali proizvodnju kozmetike na bazi prirodnih proizvoda lokalnog područja.
- Posjet projektu izrade tradicionalnih suvenira.

8. EVALUACIJSKA PITANJA

Evaluacijska pitanja su važan su element zajedničkog sustava za praćenje i evaluaciju ruralnog razvoja te pomažu u pokazivanju napretka i postignuća te utjecaja, učinkovitosti, djelotvornosti i relevantnosti politike ruralnog razvoja.

Evaluacijska pitanja predstavljaju odgovore na posebne kriterije prosudbe i pokazatelje.

Kriteriji prosudbe poznati su kao evaluacijski kriteriji, jer su usko povezani s evaluacijskim pitanjima i koriste se za odgovaranje na evaluacijsko pitanje. Iz svakog pitanja izvodi se jedankriterij prosudbe ili više njih.

Provedba LRS kroz LEADER/CLLD najvažnija je i najosnovnija aktivnost LAG-a. Strategijom se nastoje stvoriti promjene na području obuhvata i za stanovništvo. Tipovi operacije definirani u LRS prilagođeni su kako bi učinili promjene i rješavali najvažnije potrebe. Njima se radi u korist lokalnih ciljeva i ostvaruju se očekivani rezultati i učinci koji pridonose dodanoj vrijednosti LEADER/CLLD-a na lokalnoj razini. Stoga je pri ocjenjivanju LRS važno razmotriti mjeru u kojoj su ostvareni ciljevi LRS (djelotvornost) te troškove koji su nastali postizanjem učinka (učinkovitost). U Tablici 25. prikazana su evaluacijska pitanja stvorena kako bi se ocijenila uspješnost provedbe LRS u pogledu ostvarivanja načelnih ciljeva LEADER/CLLD pristupa, odnosno:

- bolje lokalno upravljanje;
- bolji rezultati te
- povećani socijalni kapital.

Tablica 25. Vrednovanje evaluacijskih elemenata za ocjenu LRS kroz provedbu LEADER/CLLD-a

Evaluacijsko pitanje	Kriterij prosudbe	Pokazatelji	
		Pokazatelji ostvarenja	Pokazatelji rezultata
U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ doprinijela ciljevima primjene LEADER/CLLD-a pristupa u RH?			
1. Promicanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima putem LAG-ova i lokalnog partnerstva	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje odnosa, veza i izrade projekata s drugim LAG-ovima s ciljem jačanja i poboljšanja lokalnog razvoja • Stvaranje socijalnog kapitala i umrežavanja na ruralnom području 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je uključen u 2 mreže LAG-ova, i to u Hrvatskoj mreži za ruralni razvoj te u Mreži za ruralni razvoj • LAG je sudjelovao u 1 projektu suradnje LAG-ova u razdoblju od 2017. do 2020. godine kojemu je dodijeljena potpora • LAG broji ukupno 44 člana iz redova gospodarskih, civilnih i javnih sektora koji su zajedno uključeni u proces odlučivanja i umrežavanja 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je održao ukupno 38 sjednica UO LAG-a na kojim su se donosile odluke vezano za rad i djelovanje LAG-a • Educirano 10 kuhara i 13 odgajateljica te poboljšale njihove kompetencije u svrhu poticanja djece na konzumaciju lokalnih, sezonskih namirnica • Izrađena studija kojom se analiziralo stanje i potrebe za poljoprivredno-prehrambenim resursima i oblikovanje mogućih rješenja za uvođenje lokalnih proizvoda u odgojno-obrazovne ustanove u Istarskoj županiji
2. Poboljšanje usluge i lokalne infrastrukture na ruralnim područjima	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan je pristup lokalnoj infrastrukturi i uslugama na ruralnim područjima • Ruralno stanovništvo sudjelovalo je u izradi TO unutar LRS-a • Ruralno stanovništvo imalo je koristi od TO iz LRS-a 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je objavio 2 LAG-natječaja u okviru TO 7.4. • LAG je donio 11 Odluka o odabiru projekta unutar LAG-natječaja za TO 7.4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obuhvaćeno je ukupno 37.279 ljudi na području LAG-a kojima je poboljšana usluga u ruralnom području • Prijavljeno je 11 projekata od ukupno 11 jedinica lokalne samouprave za izgradnju i/ili opremanje lokalne infrastrukture • Prijavljeno je 6 dječjih igrališta na području LAG-a • Realizirano i isplaćeno je 1 dječje igralište na području LAG-a
3. Stvaranje novih i poboljšanje konkurentnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Mikropoduzeća diversificirala su svoje poslovne djelatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je dodijelio ukupno 46 Odluka o odabiru projekta za mikro i mala poduzeća te njih 5 je s danom 31.12.2020. zaprimilo 	<ul style="list-style-type: none"> • 20% je ukupno povećanje prihoda kod mikro i malih poduzetnika nakon završetka provedbe projekta

<p>postojećih mikro i malih poduzeća</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana je raznolikost ponude malih poduzeća • Mala poduzeća povećala su konkurentnosti na tržištu • Modernizacija vlastitog poslovanja • Povećana je prodaja i time prihod mikro i malih poduzeća • Uvedene inovacije kod postojećih mikro i malih poduzeća 	<p>konačnu isplatu od strane APPRRR</p> <ul style="list-style-type: none"> • U predmetnom evaluacijskom razdoblju, nije utvrđena diversifikacija poslovanja mikro i malih poduzetnika • Ponuda je povećana za 1 novi proizvod za jedan gospodarski subjekt – uvedena je djelatnost pčelarstva • Ukupno 46 projekata kojima su dodijeljene Odluke o odabiru projekta izjavili su da će tim projektom povećati konkurentnost na tržištu • Ukupno 46 prijavitelja izjavilo je da će projektom unaprijediti poslovanje i time modernizirati vlastitu proizvodnju • Utvrđeno je povećanje prihoda u iznosu od 12 do 15% kod mikro i malih poduzetnika na području LAG-a temeljem projekta 	<ul style="list-style-type: none"> • 25% korisnika tvrdi da im se nakon provedenog projekta povećala ukupna prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvođača • Za ukupno 5 projekata utvrđeno je da je povećana konkurencija na samom tržištu • Za ukupno 5 isplaćenih projekata, njih 4 je potvrdilo uvođenje inovacije u vlastitoj poljoprivrednoj proizvodnji što uključuje: kupnju novih i modernijih strojeva i opreme te sustava navodnjavanje
<p>4. Doprinos stvaranju mogućnosti održivog zapošljavanja mladih i žene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stvorene su mogućnosti zapošljavanja na LAG-području 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je ukupno objavio 7 LAG-natječaja koji potiču zapošljavanje na poljoprivrednom gospodarstvu 	<ul style="list-style-type: none"> • Od ukupno 5 isplaćenih projekata, nije utvrđeno otvaranje novog radnog mjesta • Utvrđeno je da će od ukupno prijavljenih korisnika, njih 7 zaposliti novu osobu temeljem projekta
<p>5. Povećanje razine edukacija i informiranosti ruralnog stanovništva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana je razina informiranosti lokalnog stanovništva • Korisnici LAG-natječaja pravovremeno su i kvalitetno educirani za pisanje i provedbu LAG-natječaja • Lokalno stanovništvo upoznato je sa radom LAG-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Održano je ukupno 14 informativnih radionica za potrebe LAG-natječaja • Održane su ukupno 3 stručne radionice na temu vrtlarstva i raznoj upotrebi autohtonih samonikih biljaka za djecu i odrasle • Održane 2 radionice na temu primjene pokrovnih usjeva u vinogradima te održana 2 terenska posjeta primjerima dobre prakse • Održana 2 studijska posjeta od strane drugih LAG-ova na temu primjera dobre prakse u pogledu iskorištavanja sredstava iz LAG-natječaja • Održana 1 stručna radionica na temu ekološke poljoprivrede • Održane 2 radionice na temu informiranja o mogućnostima sufinanciranja projekata unutar PRR RH-a za 2014. – 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informirano je i educirano ukupno 253 osoba s područja LAG-a za potrebe pisanja i provedbe projekata sufinanciranih sredstvima iz LAG-natječaja • Educirano je 27 ljudi na temu primjene pokrovnih usjeva u vinogradima • Informirano ukupno 45 ljudi u sklopu studijskog posjeta drugih LAG-ova • Educirano i informirano ukupno 12 osoba na temu ekološke poljoprivrede • 2 poljoprivredna gospodarstva primjenila su načela ekološke poljoprivrede na svom PG-u
<p>U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a riješila identificirane ključne probleme iz LRS LAG-a?</p>			
<p>Poljoprivrednici s područja LAG-a teško mogu pratiti globalne poljoprivredne trendove i biti konkurentni na tržištu Europske unije bez ulaganja u nove tehnologije, opremu i poljoprivrednu mehanizaciju, posebice zato što se većina njih nalazi na područjima sa značajnim ili posebnim potrebama. Na području LAG-a najveći broj poljoprivrednih gospodarstava pripada obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, koja su većinom mala gospodarstva i slabe gospodarske održivosti. Kako bi se spriječili negativni trendovi i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poboļšani su uvjeti proizvodnje i kvalitete poljoprivrednih proizvoda uključujući nabavu mehanizacije i opreme. • Razvijana, rekonstruirana i izgrađena poljoprivredna infrastruktura i objekti • Povećanje razvoja malih poljoprivrednika i poboļšavan status primarnih proizvođača na tržištu • Povećano je ulaganje u 	<ul style="list-style-type: none"> • Izvršene su i odobrene 3 izmjene LRS LAG-a radi uočavanja potrebe za povećanje alokacije unutar TO koji uključuju nabavu mehanizacije i opreme • Objavljeno je 2 LAG-natječaja za TO 6.3. i 2 LAG-natječaja za TO 4.1.1. iz LRS LAG-a • Dodijeljeno je ukupno 46 Odluka o odabiru projekta za male i velike poljoprivrednike čiji je cilj izgradnja i/ili opremanje poljoprivredne infrastrukture te nabava potrebite mehanizacije i opreme • Dodijeljeno je ukupno 34 Odluka o odabiru projekta za male poljoprivrednike te im je olakšan pristup i konkuriranje na tržištu • Utvrđeno je da 45 od ukupno 46 dodijeljenih Odluka o odabiru projekta namijenjeno je ulaganju u modernizaciju strojeva i opreme s ciljem povećanja konkurentnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • 20% će biti ukupno povećanje prihoda kod mikro i malih poduzetnika nakon završetka provedbe projekta • 25% korisnika tvrdi da će im se nakon provedenog projekta povećati ukupna prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvođača • Za ukupno 5 dosad isplaćenih projekata utvrđeno je povećanje ukupne konkurentnosti na tržištu • Za ukupno 5 isplaćenih projekata, njih 4 je potvrdilo uvođenje inovacije u vlastitoj poljoprivrednoj proizvodnji što uključuje: kupnju novih i moderniji strojeva i opreme te sustava za navodnjavanje

<p>kako bi se očuvala istarska unutrašnjost, potrebno je poticati male poljoprivrednike na ulaganje u razvoj i modernizaciju vlastite proizvodnje</p>	<p>modernizaciju strojeva i opreme s ciljem povećanja konkurentnosti</p>		
<p>Područje LAG-a "Sjeverna Istra" neravnomjerno je razvijeno, što se očituje u demografskim i gospodarskim aktivnostima. Ruralnom području pretežito gravitira starije stanovništvo, dok se mlađe generacije slabo odlučuju za bavljenje poljoprivredom. One većinom gravitiraju prema urbanijim industrijskim ili turističkim naseljima zbog lakše mogućnosti pronalaska poslova. Mlađe generacije s obiteljima odlaze s ruralnih područja zato što ne postoji razvijena infrastruktura koja bi omogućila osnovne usluge koje bi pridonijele razvoju društvenog života na tim područjima, poput vrtića te društvenih i sportskih ustanova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitativno i kvantitativno poboljšana turističko-ugostiteljska usluga, sportska infrastruktura, uključujući raznolikost resursa, tradiciju i brend područja • Razvijene su izletnički, rekreativni, sportski i drugi sadržaji za korištenje slobodnog vremena te poticao se razvoj sportskog turizma • Poboljšana je društvena opremljenost naselja 	<ul style="list-style-type: none"> • Objavljeno je 2 LAG-natječaja za TO 7.4. • Dodijeljeno je ukupno 11 Odluka o odabiru projekta za jedinice lokalne samouprave čiji je cilj poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim sredinama, doprinos atraktivnosti sela i njegovom razvojnom potencijalu za druge aktivnosti te poticanje rasta i društveno – ekonomske održivosti. • Pravovremeno su identificirane potrebe na LAG-području i potražnja za specifičnom lokalnom infrastrukturom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Od ukupno 11 Odluka o odabiru projekta, 1 projektna prijava je službeno isplaćena od strane APPRRR • Prijavljeno je ukupno 7 dječjih igrališta na području LAG-a • Utvrđeno je povećanje od 1 vatrograsno-društvenog doma na području LAG-a • Utvrđeno je povećanje uvjeta za rad za 1 kulturni dom na području LAG-a
<p>Problem koji poljoprivrednici vide na području LAG-a je nemogućnost plasmana autentičnih poljoprivrednih proizvoda. Da bi se potrošaču u što kraćem roku isporučio konačni proizvod, potrebno je smanjiti broj posrednika. Što je lanac opskrbe kraći, lakše je zadržati i istaknuti autentičnost i izvornost prehrambenih proizvoda u pogledu njihove kulturne prepoznatljivosti, tradicionalnih načina proizvodnje i podrijetla sastojaka. Ujedno je potrebna i organizirana suradnja dionika na području LAG-a kako bi se informacije pravovremeno prenijele do svih zainteresiranih strana u procesu potezanja EU-sredstava.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoreno je poticajno okruženje za razvoj zajedničke gospodarske infrastrukture • Poboljšano je komuniciranje i razmjena informacija – organizirani su događaji, tiskani promidžbeni materijali, uspostavljeno je informiranje internetom i sl. • Proveden je projekt suradnje među LAG-ovima • Povećanje i aktivno animiranje stanovnika, stalno informiranje i prikupljanje njihovih mišljenja i komentara 	<ul style="list-style-type: none"> • Održano je ukupno 14 informativnih radionica za potrebe LAG-natječaja • Održano je ukupno 3 stručne radionice na temu vrtlarstvu i raznoj upotrebi autohtonih samoniklih biljaka za djecu i odrasle • Održano 2 radionice na temu primjene pokrovnih usjeva u vinogradima te održana 2 terenska posjeta primjerima dobre prakse • Održana dva studijska posjeta drugih LAG-ova na temu primjera dobre prakse u pogledu iskorištavanja sredstava iz LAG-natječaja • Održana 1 stručna radionica na temu ekološke poljoprivrede • Održane 2 radionice na temu informiranja o mogućnostima sufinanciranja projekata unutar PRR RH-a za 2014. – 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informirano je i educirano ukupno 253 ljudi s područja LAG-a za potrebe pisanja i provedbe projekata sufinanciranih sredstvima iz LAG-natječaja • Educirano je 27 ljudi na temu primjene pokrovnih usjeva u vinogradima • Informirano ukupno 45 ljudi u sklopu studijskog posjeta drugih LAG-ova • Educirano i informirano ukupno 12 osoba na temu ekološke poljoprivrede • 1 osoba primijenila načela ekološke poljoprivrede na svom OPG-u
<p>Na koji je način provedba LRS LAG-a pridonijela sljedećim ciljevima LEADER/CLLD pristupa:</p>			
<p>Umrežavanje područja LAG-a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povećano povjerenje i suradnja između Upravljačkog tijela, LAG-a, Nacionalnih ruralnih mreža i njihovih 	<ul style="list-style-type: none"> • LAG je sudjelovao na ukupno 25 stručnih radionica i radnih sastanaka u organizaciji UT-a • LAG je sudjelovao na ukupno 15 radionica i radnih sastanaka u organizaciji mrežnih 	<ul style="list-style-type: none"> • Educirano je 5 djelatnika LAG-a za potrebe pripreme i provedbe Podmjere 19.2. • Informirano je i kvalitetno educirano 253 osoba koji su sudjelovali u okviru animacijskih aktivnosti LAG-a

	<p>korisnika te bolje sudjelovanje svih dionika u izradi i primjeni pristupa odozdo prema gore</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje i aktivno animiranje stanovnika, stalno informiranje i prikupljanje njihovih mišljenja i komentara 	<p>organizacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • LAG je sudjelovao na 1 Forum LAG-ova u organizaciji drugog LAG-a • Održano je ukupno 16 informativnih i/ili edukativnih animacijskih aktivnosti za dionike s područja LAG-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Objavljeno je 7 objava za medije vezano za provedbu animacijskih aktivnosti • Izvršeno 9 radijskih emisija/čitanih poruka u okviru provedbe LAG-natječaja • Izvršeno 4 Facebook plaćenih oglašavanja u okviru animacijskih aktivnosti i stalnog informiranja javnosti
Zaštita okoliša i klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšavanje organizacije lanca opskrbe hranom i dobiti životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi • Kvalitetna i pravovremena prilagodba klimatskim promjenama na području LAG-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Proveden projekt suradnje LAG-ova na temu stvaranja uvjeta za uvođenje lokalnih proizvoda u odgojno – obrazovne ustanove na području Istarske županije • Provedene edukativne aktivnosti za osoblje odgojno – obrazovnih ustanova s područja LAG-a • Izrađeni edukativni filmovi i spotovi za potrebe osvještavanja ciljane skupine o važnosti koncepta „0 km“ • Provedene kuharske radionice za kuharsko osoblje odgojno – obrazovnih ustanova s područja LAG-a • Izrađeni i otiskani edukativni priručnik za potrebe osvještavanja o važnosti kratkog lanca opskrbe • Objavljena 4 LAG-natječaja za ulaganje u navodnjavanje poljoprivrednih zemljišta 	<ul style="list-style-type: none"> • Educirano 10 odgajatelja odgojno – obrazovnih s područja LAG-a • Educirano 48 kuharskih osoblja odgojno – obrazovnih ustanova na temu konzumiranja lokalnih namirnica • Informirano i educirano 350 predškolske djece odgojno – obrazovnih ustanova s područja LAG-a • Dodijeljeno ukupno 3 projekta koji ulažu u sustave navodnjavanja • Dodijeljeno ukupno 1 projekt koji ulaže u solarne panele
Inovacije	<ul style="list-style-type: none"> • Doprinijelo se inovacijama i uključivanje svih dionika u proces razmjene znanja i izgradnje znanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Održana 1 edukativna radionica na temu ekološke poljoprivrede 	<ul style="list-style-type: none"> • Educirano ukupno 13 poljoprivrednika s područja LAG-a te 1 JLS • 2 poljoprivrednika uspostavila su poljoprivrednu proizvodnju na temelju ekoloških principa na području LAG-a
Aktivno uključivanje i povećanje interesa ciljane skupine LAG-a	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje sudjelovanja svih dionika u izradi i provedbi LEADER/CLLD-a • Učinkovito dijeljenje pozitivnih i manje pozitivnih iskustava i primjera dobre prakse dionika kako bi se omogućilo kontinuirano učenje i poboljšanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Održana individualna savjetovanja sa dionicima za potrebe provedbe LEADER/CLLD-a • Provedeno 31 edukativnih i informativnih radionica za potrebe dijeljenja iskustva i primjera dobre prakse • Organizirana 2 posjeta primjerima dobre prakse drugih LAG-ova te Hrvatske mreže za ruralni razvoj • LAG je sudjelovao na 1 studijsko putovanje u organizaciji Mreže za ruralni razvoj Rima za potrebe dijeljenja primjera dobre prakse i stvaranje potencijalnog partnerstva u budućim projektima 	<ul style="list-style-type: none"> • Educirano ukupno 280 dionika s područja LAG-a • Utvrđeno je da 43 od 53 korisnika LAG-natječaja zadovoljno razinom informiranosti i ažurnosti podataka LAG-a • LAG je dva puta odabran od strane drugih LAG-ova kao primjer dobre prakse provedbe Podmjere 19.2./19.3. i 19.4. • Uspostavljeno je 1 potencijalno partnerstvo s talijanskim LAG-om

9. ZAKLJUČAK

9.1. Rezultati evaluacije

Kvalitetna provedba LRS LAG-a neposredno je učinak primjene LEADER pristupa. Dosadašnja provedba LRS obuhvaćena je naučenim lekcijama na razini cjelokupnog LAG-a i to je uključivalo:

- razvoj novih vještina,
- izgradnja povjerenja članova i djelatnika LAG-a,
- vidljive promjene u djelovanju lokalne zajednice,
- izgradnja kapaciteta
- i sl.

Osim toga, vidljiva je primjena dodane vrijednosti LEADER/CLLD-a u pogledu povećanja socijalnog kapitala i bolji lokalnim upravljanjem. Stoga se prilikom izrade predmetne *mid-term* evaluacije korišteni su kvantitativni i kvalitativni podaci kako bi se donijeli što relevantniji zaključci. U okviru analize provedbe LRS ne utvrđuju se učinci u pogledu rada LAG-a i organizacijskog upravljanja i/ili učenja kao ni mjerenje razine i stupanj uzajamnog povjerenja svih dionika uključeni u provedbi LRS. Međutim, vrlo je teško odrediti vrstu srednjoročnih i dugoročnih učinaka te ih pripisati isključivo u kontekstu provedbe LAG-natječaja. Treba napomenuti da je većina dodijeljenih potpora još uvijek u tijeku odobrenja ili isplate od strane APPRRR-a, te je stoga nemoguće utvrditi stvarni učinak ostvarenja ciljeva LRS.

Proces i rezultati predmetne *mid-term* evaluacije daju svojevrsan pregled situacije dosadašnje provedbe LRS dok konačni proces evaluacije će se dalje nastaviti provoditi na bazi predmetne evaluacije.

No, i u ovoj fazi provedbe se može donijeti zaključci kod provedbe projekta suradnje LAG-ova u okviru Podmjere 19.3. budući da je to projekt koji je službeno završio u prosincu 2020. godine te se može nedvojbeno utvrditi koristi od primjene metode LEADER/CLLD-a a koje su direktno povezane sa povećanjem socijalnog kapitala i umrežavanja ključnih dionika.

Osnovna zadaća predmetne evaluacije jest sustavno pratiti i evaluirati dosadašnja postignuća provedbe LRS i procijeniti utjecaj, učinkovitost, djelotvornost i relevantnost poduzetih TO na području koje pokriva LAG.

U pogledu utjecaja, LAG je u predmetnom razdoblju imao na raspolaganju mali financijski udio, no to ujedno ne znači i mali utjecaj. Najveći dio alokacije odnosi se na potporu malim poljoprivrednim gospodarstvima i to OPG-a i modernizacije vlastitog poslovanja kako bi isti mogli biti konkurentniji na tržištu. Navedeni cilj je od ključne važnosti za obnovu i razvoj ruralnih područja i generacijske obnove. Osim toga, veliki udio alokacije odnosi se na obnovu lokalne infrastrukture što je od visoke važnosti za razvoj ruralne infrastrukture u cilju poboljšanja kvalitete života u ruralnim područjima. Važnost LAG-ova može se sagledati i u kontekstu iskorištenosti sredstava na određenom LAG-području. Odnosno, sama činjenica da je 42 poljoprivredna gospodarstva primilo potporu preko sredstva LAG-a za vlastitu poljoprivrednu proizvodnju govori o tome koliko su sredstva ravnomjerno raspoređena na cijelom LAG-području. Drugim riječima, temeljem nacionalnih natječaja od strane APPRRR, zasigurno ne bi sva poljoprivredna gospodarstva primila potpore budući da im projektna prijava konkurrira sa cijelim područjem RH. Temeljem razgovora sa korisnicima, utvrđeno je da bi manje od 25% korisnika realizirao projekt bez sredstava potpore, te se time može reći da se utjecaj provedbe LRS u tom kontekstu ocjenjuje visokim.

Učinkovitost pokazuje odnos između iskorištenih resursa i postignutih rezultata pri ispunjavanju cilja. LAG od 2017. godine zapošljava između dva do tri djelatnika što čini optimalan broj za rad ureda i svih aktivnosti koje se tiču redovnog rada LAG-a. Sredstva unutar Podmjere 19.4. a koje se tiču tekućih troškova ureda LAG-a ponajviše su se odnosila na plaće djelatnika i troškove najma ureda. Kao što je vidljivo iz tablice 24., LAG nije imao velike fluktuacije djelatnika u razdoblju od 2017. – 2020. godine a djelatnici su usavršavanjem i stečenim znanjem i iskustvom prenijeli to u svakodnevnom radu LAG-a te pružili kvalitetnu podršku svim dionicima na području LAG-a i subjektima koji djeluju na području LAG-a. Provedbom preko 25 stručnih radionica na području LAG-a te održavanja individualnih savjetovanja rezultiralo je izrazito kvalitetnom provedbom LRS, što je vidljivo iz konteksta iskorištenosti sredstava iz LRS. U okviru animacijskih aktivnosti nije bilo znatnih troškova osim onih koju su vezani za putne troškove djelatnika. Radionice su vodili djelatnici LAG-a te nije bilo potrebno angažiranje vanjskih stručnjaka. Na taj način su, ojačanim vlastitim kapacitetima, jačali kapacitet zajednice. Učinkovitost se može pogledati u kontekstu odobrenja projekata od strane APPRRR-a. U predmetnom razdoblju, APPRRR je odbila 2 projekta od ukupno 53 što ukazuje na kvalitetu i stručnost djelatnika LAG-a te kontinuitetom u radu bilo izrazito učinkovito. Važan čimbenik kvalitete rada LAG-a očituje se u radu UO-a LAG-a i njegovih članova. Sjednice se održavaju redovito i svi su članovi aktivno sudjelovali u donošenju odluka. Isti se uvrštavaju u važne dionike područja LAG-a i kao takvi pridonose pozitivni ugled LAG-a.

Važno je napomenuti da se rad LAG-a ne sufinancira samo i isključivo iz Podmjere 19.4. već i članarina i drugih izvora, bez kojih optimalan rad LAG-a ne bi bio moguć.

Djelotvornost je mjera u kojoj su postignuti ciljevi intervencije. Pokazatelj djelotvornosti povezuje pokazatelje ostvarenja, rezultate ili učinke s kvantificiranim ciljevima.

Kvalitetno definiranim ciljevima u LRS i način njihove realizacije analizirano je u prethodnim poglavljima, a temeljem prikazanih i analiziranih odgovora na evaluacijska pitanja, može se zaključiti da je dosadašnja provedba LRS bila izrazito djelotvorna. Provedba LRS podiće kvalitetu života na ruralnom području LAG-a, povećati konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava uz poštivanje načela održivog i pametnog rasta i osigurati održivo upravljanje ruralnim razvojem kroz LEADER/CLLD pristup.

Relevantnost se očituje u kontekstu mjerenja ciljeva TO u odnosu na ukazane potrebe, probleme i pitanja. Uzimajući u obzir da se prilikom izrade LRS sloboda izrade TO bila izrazito ograničena, odnosno TO su morala biti istovjetna onim na nacionalnoj razini, potrebe područja LAG-a bila su uvažena djelomično. Ciljevi LRS fokusirali su se isključivo na nekoliko mjera/TO iz PRR RH-a s multiplicirajućim efektom na održivu ruralnu ekonomiju. Postupkom evaluacije tijekom dosadašnje provedbe LRS utvrđeno je da su ciljevi bili vrlo dobro postavljeni i uočeni te da su potrebe područja realno postavljene. Pokazatelji su utemeljeni na ciljevima LRS, u skladu s potrebama područja i logikom TO LRS. Tijekom same provedbe LRS uočene su promjene u pogledu potreba, te se time prilagodio. Izvršene su 3 izmjene koje su uključivale brisanje pojedinih TO utemeljene analizom potreba i realokacijom sredstava u druge TO. Samom prilagodbom LRS zahtjeva područja, ukazuje na visokom stupanj relevantnosti dokumenta.

Dosljednost logike TO LRS potvrđena je odgovorima na evaluacijska pitanja te se na pitanje jesu li financirani projekti u skladu s potrebama područja LAG-a, vrlo jasno može odgovoriti da jesu.

Svi dionici koji su sudjelovali u izradi i provedbi LRS na pojedinačan način doprinijeli su učinkovitosti rada LAG-a i uspjehu provedbe LRS te u konačnici povećanju socijalnog kapitala i samoj provedbi LEADER/CLLD-a.

9.2. Nalazi i preporuke

Preporuke su procijenjeni prijedlozi u cilju poboljšanja relevantnosti, djelotvornosti i učinkovitosti LRS te revidiranje ciljeva i mjera u smjeru izmjene i/ili preraspodijele alokacije.

Obzirom da je LAG svoja sredstva dodijeljena za razdoblje do 2020. godine skoro u postupnosti iskoristio te činjenice da LAG nije imao prostora u kreiranju vlastitih TO i utjecaja na proces provedbe LAG-natječaja, preporuke predmetne *mid-term* evaluacije će se ponajviše koristiti za izradu sljedeće LRS za razdoblje 2023. – 2027. godine. Također, preporuke se odnose na poboljšanje sustava *monitoringa* i pripreme podloge za buduću *ex-post* evaluaciju.

NALAZI	PREPORUKE
Nije uočena analiza rizika niti mjera za njihovo ublažavanje u LRS LAG-a	Prilikom izrade sljedeće izmjene LRS, unijeti analizu riziku i prikazati mjere za njihovo ublažavanje. Također, uvažiti predmetnu preporuku za sljedeću LRS za razdoblje 2023. – 2027.
Izrazito mali odaziv dionika u okviru provedbe animacijski aktivnosti – radionica na području LAG-a	Potrebno je povećati razinu marketinških aktivnosti u pogledu oglašavanja radionice putem radija, Facebook stranica. Izvršiti analizu koji marketinški kanal je najisplativiji na području LAG-a.
Nedostatak podataka vezanih za prijavljene projekte u pogledu praćenja – Evidencijska lista LAG-razina	Voditi Evidencijsku listu svih projektnih prijava na LAG-natjecajima te unificirati sa Evidencijskom listom dostavljenom od strane APPRRR.
Uočen manjak projektnih prijava koji ulažu u okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava	Provoditi detaljnu analizu razloga ne prijavljivanja projekata koji ulažu u okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava, provoditi pojačanu edukaciju na predmetnu temu sa ključnim dionicima te sljedeću LRS za razdoblje 2023.-2027. prilagoditi navedenoj problematici.
Kriterij odabira nedovoljno specificirani u okviru potreba područja LAG-a u LRS	Prilagoditi kriterije odabira ovisno o ciljevima i potrebama definiranih unutar LRS. Potrebno je specificirati kriterije u pogledu dodijele sredstava isključivo projektima koji zadovoljavaju predmetne kriterije.
Nedostatak prikazivanja kapaciteta LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS – ljudski kapital u LRS	Prilikom sljedeće izmjene LRS potrebno je uvrstiti analizu ljudskih kapaciteta.
Neusklađenost načina vrednovanja i monitoringa LRS iz LRS i dostupnih dokumenata LAG-a	Potrebno je izraditi godišnje dokumente koji će sadržavati: <ul style="list-style-type: none"> - praćenje provedbe akcijskog plana i bilježenje nepravilnosti - analiza utroška proračunskih sredstava - broj prijavljenih projekata, vezani podaci i analitika prijavljenih projekata, analiza doprinosa projekata ciljevima i pokazateljima LRS, - pravovremenost i obujam provedbe planiranih aktivnosti te objave LAG-natječaja - praćenje aktivnosti animacije - prilagodbe u provedbi akcijskog plana (jesu li u roku provedeni planirani pozivi i druge aktivnosti)

Nije uočena analiza razine usklađenosti LRS za ZPP 2014. – 2020. u LRS	U Poglavlju 7. LRS potrebno je unijeti usklađenost LRS sa ZPP 2014. – 2020. u pogledu ciljeva ZPP-a.
Indikatori uspješnosti i rezultata su vidljivo postavljeni sukladno planiranom alokacijom unutar svake TO u LRS	Iznijeti pokazatelje uspješnosti i rezultata sukladno analiziranom stanju na terenu i mogućnost njihovog realiziranja ne sukladno iskorištenim alokacijama unutar TO.
Ograničenost u okviru usmjerenja alokacije projektima koji postižu ostvarenje cilja iz LRS već je fokus na što većoj utrošenosti sredstava i većem broju dodijeljenih odluka	Potrebno je prilagoditi kriterije odabira sukladno ciljevima LRS kako bi se sredstva namijenila projektima koji ispunjavaju specifične ciljeve LRS.
Vrlo nizak postotak novozaposlenih djelatnika na području LAG-a	Obzirom da su dodijeljena sredstva za provedbu projekta unutar LAG-natječaja izrazito mala, potrebno je izmijeniti način ili u potpunosti odustati od praćenja stvorenih radnih mjesta budući da će rezultati biti loši.
Izrazito nizak postotak poljoprivrednih gospodarstava koju su prešli na ekološku poljoprivredu	Poticati unutar TO veći postotak sufinanciranja ukoliko korisnik prelazi na ekološku poljoprivredu i/ili povećati broj animacijskih aktivnosti u cilju osvještavanja o važnosti ekološke poljoprivrede.
Vrlo nizak postotak poljoprivrednih gospodarstava koji su ulagali u obnovljive izvore energije	Poticati unutar TO veći postotak sufinanciranja ukoliko korisnik ulaže u obnovljive izvore energije i/ili povećati broj animacijskih aktivnosti u cilju osvještavanja o važnosti ulaganja u obnovljive izvore energije.

Popis slika i tablica

Slika 1.	Statistički podaci o stanju provedbe PRR RH 2014. – 2020. na dan 31.03.2021.
----------	--

Tablica 1.	Ciljevi, prioriteti i TO iz LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020., nakon usklađenja iz prosinca 2017. godine
Tablica 2.	Pregled izvršenih i odobrenih izmjena LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ s danom 31.12.2020.
Tablica 3.	Objavljeni i provedeni natječaji na dan 31.12.2020. – LAG razina
Tablica 4.	Stanje provedbe projekata prijavljenih na LAG-natječaje na dan 31.12.2020. – APPRRR razina
Tablica 5.	Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 6.3.
Tablica 6.	Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“
Tablica 7.	Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 7.4.
Tablica 8.	Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“
Tablica 9.	Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, TO 4.1.1.
Tablica 10.	Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“
Tablica 11.	Ostvarene vrijednosti temeljem definiranih indikatora za mjerenje učinka provedbe LRS LAG-a „Sjeverna Istra“, Podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. iz PRR RH
Tablica 12.	Objava natječaja za provedbu Podmjere 19.3.
Tablica 13.	Iznos isplaćenih sredstava LAG-a „Sjeverna Istra“ po kvartalima unutar Podmjere 19.4.
Tablica 14.	Pregled provedenih animacijskih aktivnosti u sklopu objavljenih LAG-natječaja unutar Podmjere 19.4.
Tablica 15.	Pregled radionica u sklopu Podmjere 19.4.
Tablica 16.	Horizontalni ciljevi definirani u LRS LAG-a za razdoblje 2014. – 2020.
Tablica 17.	Popis pravilnika za provedbu M19 unutar PRR RH-a
Tablica 18.	Popis Smjernica za provedbu postupka odabira projekata – APPRRR
Tablica 19.	Popis Aktivacija objavljenih od strane APPRRR do 2020. godine
Tablica 20.	Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Sjeverna Istra vezanih za postupak izmjene/usklađenja LRS u razdoblju od 2017. – 2020. godine
Tablica 21.	Evidentirane promjene članova UO tijekom razdoblja 2017. – 2020. godine
Tablica 22.	Popis Odluka UO LAG-a Sjeverna Istra vezanih za postupak provedbe LRS LAG-a u razdoblju od 2017. – 2020. godine
Tablica 23.	Popis aktivnosti Komisije u razdoblju 2017. – 2020. godine
Tablica 24.	Analiza broja djelatnika u LAG-u u razdoblju od 2017. – 2020. godine
Tablica 25.	Vrednovanje evaluacijskih elemenata za ocjenu LRS kroz provedbu LEADER/CLLD-a

PRILOG I. Pregled odabranih i odobrenih projekata na dan 31.12.2020. godine - LAG-natječaj

R.br.	Naziv LAG-natječaja	Naziv nositelja projekta	JLS	Iznos zatražene potpore (HRK)	Naziv projekta	Opis ulaganja
1	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG BLAŠKOVIĆ LINO	Buzet	110.710,50	Ulaganje u kupnju traktora i freze	Projekt obuhvaća kupnju poljoprivredne mehanizacije - traktora
2	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG AGAPITO ALEN	Buzet	110.710,50	Modernizacija poljoprivredne mehanizacije	Projekt obuhvaća kupnju traktora i ledne prskalice
3	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KODELJA DRAGO	Buzet	110.710,50	Kupnja poljoprivredne mehanizacije	Projekt obuhvaća kupnju poljoprivredne mehanizacije – prikolice, tresača maslina, motokultivatora s frezom, atomizera, kardana, freze, električnog pastira za stoku te ulaganje u navodnjavanje kupnjom cijevi za navodnjavanje i cisterne
4	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG ZLATAR IVOR	Buzet	110.710,50	Modernizacija poljoprivredne mehanizacije	Projekt obuhvaća kupnju poljoprivredne mehanizacije - traktora
5	LAG-natječaj za TO 6.3. – 1. natječaj	OPG MUŠKOVIĆ REMIĐO	Tar-Vabriga – Torre-Abrega	111.678,00	Modernizacija i povećanje konkurentnosti OPG-a	Ulaganje u vanjsku infrastrukturu radi prezentacije i prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda. Povećanje vidljivosti OPG-a s reklamnim panoom. Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju radi unaprjeđenja procesa rada i osiguranje rentabilne proizvodnje maslinovog ulja.
6	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KLARIĆ DENI	Novigrad – Cittanova	110.710,50	Modernizacija OPG-a	Projekt obuhvaća nabavu rotacijske freze sa sijačicom te nabavu mehaničkog stroja za odlistavanje
7	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG DEMIR MARTINOVIĆ	Brtonigla – Verteneglio	110.710,50	Kupnja pokretne imovine – traktora za unaprjeđenje procesa rada i modernizaciju	Ulaganje u kupnju poljoprivredne mehanizacije - traktora
8	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG SINOŽIĆ NEŠ	Brtonigla – Verteneglio	110.710,50	Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju i opremu za unaprjeđenje maslinarske djelatnosti	Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju – ripser s valjkom, atomizer i jednoosovinsku traktorsku prikolice
9	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG GIULIANO VOJNOVIĆ	Tar-Vabriga – Torre-Abrega	110.710,50	Nabava opreme i mehanizacije za rad u masliniku	Nabava poljoprivrednog alata – akumulatorskih škara i usitnjivača grana
10	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KRBAVČIĆ EDO	Buzet	110.710,50	Dogradnja i adaptacija gospodarskog objekta za djelatnost pčelarstva	Ulaganje u dogradnju i adaptaciju gospodarskog objekta za djelatnost pčelarstva veličine 50m ²
11	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG IVAN IPŠA	Oprtalj – Portole	110.710,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije za vlastitu poljoprivrednu proizvodnju	Ulaganje u nabavku malčera, vezačice i škara za rezidbu maslina te ulaganje u navodnjavanje nabavom cisterne
12	LAG-natječaj za TO 6.3. – 1. natječaj	OPG ŠTELINA GRŽINIĆ	Buzet	111.678,00	Ulaganje u pokretnu imovinu – poljoprivredna mehanizacija	Ulaganje u kupnju traktora
13	LAG-natječaj za TO 6.3. – 1. natječaj	OPG MIRA GARDOŠ	Oprtalj – Portole	111.678,00	Povećanje konkurentnosti OPG-a Mira Gardoš	Nabava poljoprivredne opreme i strojeva. Uređenje sirane za proizvodnju sira s prezentacijskim prostorom i kušaonicom. Kupnja domaćih životinja i podizanje višegodišnjih nasada
14	LAG-natječaj za TO 6.3. – 1. natječaj	OPG SANDRA LUBIANA	Novigrad – Cittanova	111.678,00	Nabava poljoprivredne mehanizacije za unaprjeđenje agrotehničkih uzgoja maslina	Ulaganje u kupnju traktora
15	LAG-natječaj za TO 6.3. – 1. natječaj	OPG ČERNEKA DAVORKA	Buzet	111.678,00	Modernizacija i unaprjeđenje procesa rada i poslovanja OPG-a Černeka Davorka	Ulaganje u kupnju traktora
16	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG BENOLIĆ DINKO	Umag – Umago	110.710,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije u svrhu modernizacije poslovanja OPG-a Dinko Benolić	Ulaganje u kupnju traktora, malčera i atomizera

17	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KOZLOVIĆ DARIO	Buje – Buie	110.710,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije	Ulaganje u kupnju traktora, malčera i atomizera
18	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG HLAJ GORAN	Buzet	110.710,50	Modernizacija poljoprivrednog gospodarstva	Ulaganje u kupnju traktora te mobilnog solarnog električnog pastira
19	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG DRAŠČIĆ DEAN	Buzet	110.710,50	Povećanje konkurentnosti OPG-a Draščić Dean	Ulaganje u kupnju traktora te konzultantske usluge – izrada poslovnog plana
20	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG BEAKOVIĆ LONČAR VALENTINA	Vižinada – Visinada	110.710,50	Nabava opreme i mehanizacije za rad u masliniku na poljoprivrednom gospodarstvu	Ulaganje u kupnju traktora i usitnjivača grana
21	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG OBITELJ PILAT	Novigrad – Cittanova	110.710,50	Građenje i opremanje prostorije za prodaju, preradu i skladištenje proizvoda OPG-a	Ulaganje u dogradnju i opremanje prostora za preradu, prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na kućnom pragu
22	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG DELBEN MARIO	Umag – Umago	110.710,50	Ulaganje u izgradnju nadstrešnice, navodnjavanja, nabava mehanizacije i opreme	Ulaganje u kupnju poljoprivredne mehanizacije – freze, malčera, traktora, prikolice za traktor te u izgradnju nadstrešnice za mehanizaciju te ulaganje u navodnjavanje – kupnja agregata i dubinske pumpe
23	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KONTIĆ DEJAN	Buzet	110.710,50	Kupnja mehanizacije, strojeva i opreme za poljoprivredu	Ulaganje u kupnju traktora, traktorskog malčera, atomizera te dvoje električnih škara
24	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG PAVLETIĆ VALTER	Buzet	110.710,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije u svrhu modernizacije poslovanja OPG-a Pavletić Valter	Projekt obuhvaća kupnju traktora, dvobraznog pluga i malčera
25	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KEŠINOVIĆ IVICA	Novigrad – Cittanova	110.710,50	Unaprjeđenje OPG-a kroz kupnju poljoprivrednog zemljišta u svrhu podizanja trajnih nasada i nabavka opreme	Ulaganje u kupnju poljoprivrednog zemljišta za podizanje trajnih nasada – voćnjaka te kupnju poljoprivredne mehanizacije – motokultivatora
26	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG JERMANIŠ IVAN	Buzet	110.710,50	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	Projekt obuhvaća kupnju nošenog atomizera, malčera sa spremnikom, malčera – ruke za traktor, priključka za mini bager za branje maslina i mreže za branje maslina te nabavu i ugradnju solarnog sustava
27	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KRISTJAN BRAJKO	Buje – Buie	110.710,50	Nabava opreme za unaprjeđenje efikasnosti i kvalitete rada u masliniku te restrukturiranje postojećih maslinika sadnjom novih maslinika	Ulaganje u kupnju tresaća, obrezivača te ugradnju solarnih modula te kupnju sadnica maslina
28	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG KONTIĆ ELVIS	Buzet	110.710,50	Nabava traktora, malčera i atomizera za obavljanje poljoprivrednih radova	Nabava traktora, malčera i atomizera za obavljanje poljoprivrednih radova
29	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG MIJATOVIĆ PETAR	Buje – Buie	110.710,50	Modernizacija i povećanje konkurentnosti OPG-a Mijatović Petar	Projekt obuhvaća izgradnju nadstrešnice za stoku, ugradnju solarnog sustava za proizvodnju električne energije te nabavu tresaća maslina
30	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG BRČIĆ EDI	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	110.710,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije u svrhu modernizacije poslovanje OPG-a Dinko Benolić	Ulaganje u kupnju traktora
31	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	M&G INTERNACIONAL D.O.O.	Umag – Umago	110.710,50	Unaprjeđenje poljoprivrednog gospodarstva ulaganjem u aktivnosti i opremu koje doprinose postizanju konkurentnosti te povećanjem dodane vrijednosti sa ciljem gospodarske održivosti	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, alata i oprem; izrada projektno – tehničke dokumentacije za proširenje vinskog podruma te marketinške aktivnosti
32	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA LANIŠĆE	Lanišće	148.250,00	Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u Lanišću	Projektom će se izgraditi i opremiti dječje igralište u naselju Lanišće na k.č.br. 456/1 zgr. k.o. Lanišće. Projekt uključuje obrtničke

						radove, uređenje i opremanje igrališta spravama za djecu, urbanom opremom te anti-stresnom gumenom podlogom.
33	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	DANI OBRT	Umag – Umago	185.312,50	Ulaganje u kupnju nove mehanizacije - traktora	Ulaganje u kupnju nove mehanizacije - traktora
34	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OBRT ZA POLJOPRIVREDU I TRGOVINU COCOLO VINA	Tar-Vabriga – Torre-Abrega	167.219,65	Nabava nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za uzgoj grožđa i maslina	Ulaganje u kupnju nove mehanizacije – traktora, atomizera te elektroničkih škara za rezidbu
35	LAG-natječaj za TO 7.4. – 2. natječaj	OPĆINA KAŠTELIR-LABINCI	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	142.026,75	Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u naselju Rogovići	Projektom će se izgraditi i opremiti dječje igralište u naselju Rogovići na k.č.br. 57/10 k.o. Kaštelir. Projekt uključuje obrtničke radove, uređenje i opremanje igrališta spravama za djecu
36	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG DAMIR MIHELIĆ	Novigrad – Cittanova	184.961,22	Rekonstrukcija i opremanje objekta za prezentaciju i prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda u sklopu OPG-a Damir Mihelić	Ulaganje u objekt za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda površine 46,75m ² koji se nalazi sklopu gospodarskog prostora u funkciji poljoprivredne proizvodnje
37	LAG-natječaj za TO 6.3. – 2. natječaj	OPG IVAN IPŠA	Oprtalj – Portole	185.312,50	Ulaganje u kupnju poljoprivredne mehanizacije	Kupnja poljoprivredne mehanizacije
38	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	TRIBIE POLJOPRIVREDNI OBRT	Umag – Umago	185.312,50	Unaprjeđenje sustava proizvodnje povrća na poljoprivrednom gospodarstvu	Ulaganje u opremanje objekta te ugradnja sustava za navodnjavanje
39	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	POLJOPRIVREDNO-TRGOVAČKI OBRT SOŠIĆ	Vižinada – Visinada	185.312,50	Ulaganje u modernizaciju poljoprivredne mehanizacije obrta Sošić	Ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije
40	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA VIŽINADA-VISINADA	Vižinada – Visinada	148.250,00	Rekonstrukcija vatrogasnog spremišta	Projektom će se izvršiti rekonstrukcija postojećeg vatrogasnog spremišta tlocrtnih dimenzija 36,24m x 21,05m, visine 8,10m mjereno od najniže kvote uređenog terena uz građevinu.
41	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA TAR-VABRIGA-TORRE-ABREGA	Tar-Vabriga – Torre-Abrega	148.250,00	Izgradnja dječjeg igrališta u naselju Tar	Projektom će se izgraditi i opremiti novo dječje igralište u naselju Tar na površini od 450m ² . Izvršit će se pripremni radovi na neuređenoj javnoj zelenoj površini te postaviti sprave za djecu te urbana oprema
42	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA BRTONIGLA	Brtonigla - Verteneglio	148.250,00	Izgradnja nogometnog igrališta u naselju Brtonigla	Ulaganje u izgradnju i opremanje nogometnog igrališta u naselju Brtonigla koje obuhvaća pripremne radove, zemljane radove, betonske radove, postavljanje završnog sloja igrališta te opremanje s 2 gola i mrežom za golove
43	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA GROŽNJAN	Grožnjan – Grisignana	148.250,00	Dječje igralište u Grožnjanu - rekonstrukcija	Projektom će se rekonstruirati i opremiti postojeće dječje igralište u naselju Grožnjan koje obuhvaća građevinske radove, obrtničke radove, dobavu i ugradnju sprava za djecu te urbane opreme
44	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	PUČKO OTVORENO UČILIŠTE BUJE - UNIVERSITA' POPOLARE APERTA DI BUJE	Buje – Buie	139.620,00	Opremanje zgrade Pučkog otvorenog učilišta Buje	Opremanje audiovizualnom opremom i uredskom opremom
45	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG DEKLIĆ DAVID	Vižinada – Visinada	185.312,50	Nabava nove poljoprivredne mehanizacije u svrhu jačanja konkurentnosti poljoprivrednog gospodarstva	Kupnja poljoprivredne mehanizacije
46	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG BRATOVIĆ MARKO	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	95.319,00	Nabava nove poljoprivredne mehanizacije u svrhu modernizacije poljoprivredne proizvodnje	Kupnja poljoprivredne mehanizacije

47	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	OPĆINA OPRTALJ	Oprtalj - Portole	148.250,00	Rekonstrukcija i opremanje društvenog doma/Kulturnog centra Livade na k.č.br. 1047 zgr. k.o. Oprtalj	Projektom će se rekonstruirati i opremiti postojeći društveni dom u naselju Livade na k.č.br. 1047 zgr. k.o. Oprtalj. Projekt obuhvaća građevinske radove, radove na vodovodu i kanalizaciji, elektroinstalacijske radove te dobava i ugradnja opreme
48	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	GRAD BUZET	Buzet	119.040,00	Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u Sjevernoj ulici u Buzetu	Ulaganje obuhvaća izgradnju dječjeg igrališta ukupne površine 333m ² koje će se sastojati od raznih sprava za djecu, urbane opreme, panelne ograde radi sigurnosti djece te uređenje hortikulture
49	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG LORIS BAJKIN	Vižinada . Visinada	185.312,50	Nabava poljoprivredne mehanizacije u svrhu unaprjeđenja vlastite poljoprivredne proizvodnje	Kupnja poljoprivredne mehanizacije
50	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG FLEGO GORAN	Buzet	124.950,00	Kupnja gospodarskog vozila s termoizolacijom te uređenjem za hlađenje tovarnog prostora za prijevoz svježe junetine i teletine	Kupnja gospodarskog vozila s termoizolacijom te uređenjem za hlađenje tovarnog prostora za prijevoz svježe junetine i teletine
51	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG LUKA ŠEGON	Brtonigla – Verteneglio	174.936,58	Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju i gospodarsko vozilo s ciljem podizanja konkurentnosti OPG-a Šegon Luka	Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju i gospodarsko vozilo
52	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	GRAD UMAG	Umag – Umago	148.250,00	Dječje igralište Lokvini-Kmeti-Šaini na k.č.br. 5870 k.o. Umag	Projekt obuhvaća građevinske i obrtničke radove na izgradnji dječjeg igrališta u naselju Lokvini na području Grada Umaga te hortikulturno uređenje i komunalno opremanje istoga
53	LAG-natječaj za TO 7.4. – 1. natječaj	GRAD NOVIGRAD	Novigrad - Cittanova	148.250,00	Krajobrazno uređenje javne zelene površine – fitness parka Karpinjan	Projektom će se krajobrazno urediti javna zelena površina u Karpinjanu na k.č.br. 1557 k.o. Novigrad na području grada Novigrada time što će se urediti i staviti u funkciji ukupna površina od 1000m ² postaviti sprave za aktivnosti na otvorenom.
54	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG DAMIR MIHELIC	Novigrad – Cittanova	121.800,00	Nabava poljoprivredne mehanizacije i gospodarskog vozila za povećanje konkurentnosti OPG-a Damir Mihelić	Projekt obuhvaća kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i gospodarskog vozila u svrhu vlastite poljoprivredne proizvodnje
55	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG FIORENTINO JUGOVAC	Grožnjan – Grisignana	168.770,00	Nabava nove poljoprivredne mehanizacije u svrhu jačanja konkurentnosti poljoprivrednog gospodarstva	Kupnja poljoprivredne mehanizacije
56	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	LOMBRIFARM	Grožnjan – Grisignana	72.408,55	Kupnja gospodarskog vozila za obrt Lombrifarm	Kupnja gospodarskog vozila za obrt Lombrifarm
57	LAG-natječaj za TO 4.1.1. – 1. natječaj	OPG KOCIJANČIĆ DAVOR	Tar-Vabriga – Torre-Abrega	182.728,00	Nabava mehanizacije i izrada objekta za skladištenje hrane za stoku, poljoprivredne mehanizacije i opreme	Kupnja poljoprivredne mehanizacije te izgradnja objekta za životinje, uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu

PRILOG II. Analiza rizika i mjere poduzete za njihovo ublažavanje

Naziv rizika	Provedene aktivnosti - LAG
Kašnjenje u pripremi dokumentacije Upravljačkog tijela za LAG-ove	Kontinuirano praćenje svih strateških dokumenata i stalna suradnja Upravljačkog tijela i LAG-a kroz stručne radionice i radne sastanke.
Izmjene u Smjernicama i Pravilnicima u pogledu provedbe LRS i djelovanje udruga	Stalna komunikacija sa Upravljačkim tijelom i postavljanje jasnih očekivanja od Upravljačkog tijela i LAG-a.
Promjena vlasti nakon lokalnih izbora te mogućnost nerazumijevanja za iskazane potrebe u LRS LAG-a	Kroz stalno praćenje stanja u JLS te komunikacijom sa predstavnicima u LAG-u kako bi se pravovremeno izbjegla nerazumijevanja i dezinformiranost.
Nezainteresiranost korisnika za TO LAG-a pogledu nekvalitetne analize potreba na području LAG obuhvata	Kontinuirana suradnja i razgovori s ključnim dionicima na području LAG-a. Fokusiranje na poticanje ulaganja u poljoprivrednu mehanizaciju i turizam.
Nedovoljni ljudski kapaciteti za provedbu LRS i rad LAG-a	Redoviti monitoring provedbe plana i procedura iz LRS-a te izvještavanje i praćenje rada LAG-a. Redovite edukacije djelatnika i članova LAG-a.
Nepostojanje financijskih sredstava/imovine za sufinanciranje vlastitih udjela u projektima koji se sufinanciraju od strane LAG-natječaja	Kontinuirana podrška korisnicima u istraživanju načina sufinanciranja vlastitih udjela u projektima.
Klimatske promjene – ekstremne suše ili tuče	Nisu provedene aktivnosti.
Starenje stanovništva, gašenje OPG-a zbog nezainteresiranost mladih na preuzimanje poslovanja	Aktivno provođenje animacijskih aktivnosti organizirane od strane LAG-a u svrhu informiranja i osvještavanja mlade i druge populacije o mogućnostima ulaganja i razvoj poslovanja.
Loša informatička pismenost potencijalnih korisnika LAG-natječaja	Nisu provedene aktivnosti.
Negativan publicitet i nedovoljna promocija LAG-a	Jačanje identiteta LAG-a kroz druge aktivnosti i edukacije – studijski posjeti, edukacije na raznim temama vezanih uz poljoprivredu te uz transparentno poslovanje.

Novigrad, 2021.

